

Oroszházi HARANGSZÓ

XVI. évfolyam 4. szám · 2009. karácsony

Lehet újat mondani a karácsonyról?

Eszteendőről esztendőre ismétlődik minden ünnepnap. Isten kegyelméből gyülekezeti újságunkkal a 16. évfolyam utolsó számához érkezünk el. Karácsony van újra, s a szerkesztő a munkatársakkal együtt töpreng, mi újat lehetne mondani a karácsonyról. Érdemes végiglapozni az elmúlt 15 évfolyamot, a tizenötödik ismétlődő karácsonyi tartalmat. Arra a megállapításra jutunk, hogy mindig ugyanarról van szó, de mindig másképp, mindig máshol van a hangsúly.

Lehet-e újat mondani a karácsonyról? Nem! De nem is kell! Mert nem újat kell mondani, csak mindig másképpen szükséges a csodálatos üzenetet tálni. A kiindulási pont mindig ugyanaz: Isten ígéje, ahogyan azt az evangéliumokban olvasuk. Ahogy leírta Máté a nemzetségtáblától kezdve József emberi kínján keresztül az egyiptomi emigrációból való hazatérésig a történetet, ez a szent kiindulási pont. Közben borzonghatunk a véreskezű feleség- és gyermekgyilkos Heródes őrjöngésén, vagy csodálkozhatunk a tudós napkeleti bölcsek csillag vezette alakjain. S elgondolkozhatunk az angyali vezetésen, ahogyan többször is álomban szól az Úr angyala ahhoz, akit szeretettel együtt óvni, védeni, menteni szeretne. S Máté evangéliuma karácsonyi beszámolójának az idén legfontosabb üzenete ebben a névben sűrűsödik össze, hogy „velünk az Isten.” Az Úr angyala ugyanis megjelent Józsefnek álmában, és felvilágosította, hogy akit Mária a szíve alatt hordoz, „a Szentlélektől van”, sőt a küldetése életbevágóan fontos, „mert ő szabadítja meg népét bűneiből”, s mindez egy régi szent program szerint történik, ahogyan azt a próféták megmondták. S itt hangzik el a karácsony lényegét kifejező üzenet: megszületik az, akit „Immánuelnek neveznek”, ami azt jelenti: „Velünk az Isten”.

Lehet újat mondani a karácsonyról? Nem! De nem is kell! Újra és újra el kell mondani, hogy velünk az Isten! Amíg a Szentlélek Isten el nem juttatja szívünkig a nagy és szent üzenetet, amíg mi készek nem leszünk a szívünk kitérésére, hogy nem vagyunk kozmikus árvák (egyedül a világmindenségben, mennyei atya nélkül), nem vagyunk elhagyottak, kiszolgáltatottak, a vaksors játékszeri, pusztán a halál fiai, mert „velünk az Isten”!

Ugyanígy fontos és érdemes elolvasni Lukács evangéliumát is, ahol még nagyobb szellemi-lelki tálalásban kapjuk a világtörténelem legjobb hírét, és amiben szintén meg lehet találni az esztendőre vonatkozó igei üzenetet. Mint minden évben! A görög orvos, a művelt hellén doktor igazi történészként mutatkozik be evangéliuma legelején, amikor előszavában ezt írja le: miután már sokan vállalkoztak arra, hogy az Úr Jézus történetét leírva továbbadják az evangéliumi üzenetet, „magam is jónak láttam”, hogy „mindennek utánajárjak” és hogy „sorjában megírjam azokat” azzal a céllal, hogy megtudjuk a „kétségtelen valóságot” (Lk 1,1–4) A beteljesedést magukban hordozó ígéretekkel szembesülünk Lukács evangéliuma első fejezetében. Olvashatunk Keresztelő János születésének ígéretéről és Zakariás tanulságos kételkedéséről, kényszerű, büntetésből fakadó elnémulásáról, ám a liturgia kérdéseiben profi gyakorlattal rendelkező pap így tanulja meg a hívő ember az Istennel szembeni engedelmisséget. Itt olvasunk Jézus születésének ígéretéről és Mária csodálatos készségéről, nyitottságáról, alázatosságáról, és a közeli rokon Erzsébettel való találkozás után felhangzik a világűrű magnificat, de énekre fakad Zakariás is, amikor visszanyeri beszédképességét. Talán az evangélium második fejezete a leg-

ismertebb, hiszen ez a születéstörténeti leírás lehet a legnépszerűbb: ebből nőtte ki magát a gyermekded betlehemes játék világszerte. A szent család nehéz útja és kelletlen fogadtatása Betlehemben. Az egyre hűvösebb időjárás ellenére a szabadban tanyázó pásztorok és a mennyei angyalok találkozása, és a híressé lett glória felcsendülése, valamint a pásztorok látogatása a betlehemi istállóban. Majd a 8 napos Jézus a templomban az agg Simeon kezében, aki boldogan fogadja élete végét, miután találkozott megváltójával, és a 100. életévén túl levő Anna, Fánuel leánya biznyságtételének híre gazdagítja az eseményeket. 12 év múlva jelenik meg újra Jézus a templomban, amiről megtudjuk, hogy az „az én Atyám háza”. Lukács evangéliuma karácsonyi üzenetének (2,21) két középpontú gyönyörű mondata az angyalok ajkáról: dicsőség a magasságban Istennek és az emberek között békesség és jóakarát.

Adjuk meg Istennek, ami Istené: dicsóítsuk szívünkben Őt, hogy ilyen nagy szeretettel fordult az ellene lázadó emberiség felé, azaz felénk, akik engedetlenek voltunk. S meg kell tennünk mindent az emberek közötti békéért, és az Isten Lelkétől megérintett ember jóakarattal fordulhat a másik ember felé.

Kell-e újat mondani karácsonykor? Újat nem, de újra és újra kell mondani, hogy „mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” [Jn 3,16] Újra és újra kell mondani és mindig másképpen szükséges tálni ezt a gyönyörű megmentő, megerősítő, új távlatokat nyitó evangéliumi örömhírt. Isten fantasztikus kegyelme, mikor végre meghalljuk és élünk általa és belőle. Áldott karácsonyt 2009-ben!

RIBÁR JÁNOS

Karácsony

Ahogy talán még soha nem láttuk

Tönkretett ünnep

A világ ma egészen mást lát, mást gondol és mást él át karácsony ünnepén, mint amiről ez az ünnep valójában szól. Ez nem véletlen, ezt a torz képet akarja látni a lelkünk, szándékosan engedjük becsapni magunkat!

Mindent elborít egy szirupos, negédes máz: angyalka, Jézuska, kisjászol, futófény, színes ajándékok stb. Készek vagyunk kicsiny gyermekként a békesség hamis illúziójában ringatni magunkat, hogy ne kelljen szembenézni azzal, ami valóban történt! Úgy gondoljuk, hogy jobb nekünk egy ilyen meghitt ünnep, mint a maga valóságában szembenézni az igazi karácsonyi történettel.

Mindez nem pusztán esztétikai kérdés – nem szeretünk a szép családi ünnep alatt csúnya dolgokra gondolni –, hanem komoly teológiai probléma is. Lassan elhiszük, hogy az Isten Földre érkezése nem is olyan különös dolog; kedves, aranyos esemény volt, pedig nem így történt!

Karácsony drámája ugyanolyan erős, mint nagypenteké! Szenvedéssel, meg nem értéssel, magánnal és üldözéssel együtt járó megérkezés volt! Nem szerető emberiség ölelő karjába érkezett Jézus, hanem az irigység, hatalomféltés, ítékezés kegyetlen világába.

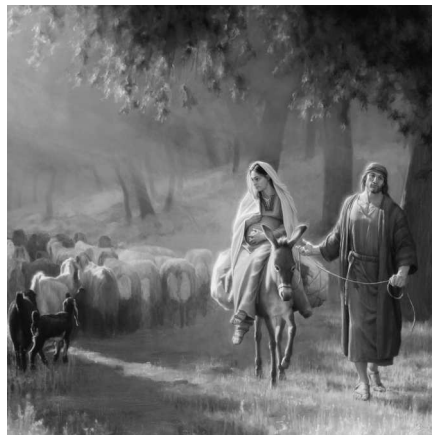
A valóság, ahogy a Szentírás megírta

Hosszú lenne minden eseményt pontosan megvizsgálni, amely Jézus születése idején történt, de nézzünk meg közelebbről néhány szituációt.

Egy becsületes ács csalódik az általa nagyon szeretett nőben, Máriában. Emberi szinten itt kezdődik a történet. Mindezt rettenetes érzés lehetett József számára; valami összetört, mielőtt elkezdődött volna. Keveset beszélünk ennek a „megcsalt” embernek a fájdmáról, pedig szinte ez az egyetlen mély, őszinte és emberi érzés a karácsonyi történetben. Józsefben nem tör fel a férfiúi hiúság, a megcsalt önérzet, amely a halálba juttathatta volna kedvesét, hanem menekülési lehetőséget kínál Máriának a rá váró rettenetes megkövezés elől. „Férje, József igaz ember volt, és nem akarta őt megszégyeníteni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el.” [Mt 1,19] Végül József hitt felesége és az angyal szavának, felvállalta menyasszonyát, s ezzel együtt csendben hordozta a közösség megvetését.

A József és Mária lelkében dúló viharokon túl társadalmi nehézségek is voltak Palesztinában. Jézus születése idején Augustus császár népszámlálást végeztetett, s emiatt óriási volt a feszültség, hiszen egy összeírás mindig új adók kivetését jelentette. Egymás után robbantak ki kisebb-nagyobb felkelések, amelyeket a római csapatok azonnal vérbe fojtottak. „Azután az összeírás idején felkelt a galileai Júdás is. Sok népet állított a maga pártjára, de elpusztult ő is; akik pedig bíztak benne, azok is mind szétszóródtak.” [ApCsel 5,37]

A népszámlálás miatt rengeteg embernek el kellett hagynia az otthonát, hiszen mindenkinek abba a városba vagy faluba kellett elmenni, ahol született. Ezért indult útnak József is Máriával együtt Betlehem felé.

Ebben a feszült helyzetben kellett egy várandós édesanyának hosszú kilométereket utaznia egy szamar hátán. Kényelmetlen és fárasztó út volt, át a poros falvakon és városokon, egészen Betlehemig. Útközben láttak gyászoló anyákat, feleségeket, kiknek szeretteivel a római légiők végeztek, illetve láttak, zűrjavart, káoszt, és kapkodó embereket.

Már az eddig leírt események is szétrombolják azt a rózsaszín felhőt, ami karácsonyt belengi, de a Betlehemben történt események végkép összetörik a mesésen szépnek hitt történetbe vetett illúziókat.

Hiába vár gyermeket Mária, hiába szenved a közelgő szülés fájdmaitól, az emberi szívtelenség nem ad neki egy tiszta ágyat, ahol megszüülhetné gyermekét. Házról házra küldik őket, míg végül nem marad más szállás, mint egy barlangba vajt istálló tehennel, bárányokkal, vagy éppen kecskével. Nem maradt más,

mint a melegben terjengő állati bűz és a mocskos szalma.

Nem kell orvosnak lenni, hogy az ember felháborodjon, ha ilyen szülési körülményekről hall. Minden jóérzésű ember megbotránkozik, ha efféle emberi szívtelenséggel találkozunk. Hol van itt az idill? Seholy! Az eredeti történet az emberi közömbösségről és gonoszúságról szól, nem a szeretetről.

Mindezzel nem a karácsonyt szeretném szétrombolni, hanem azt a hamis képet, mely körbeveszi és teljesen eltereli a lényegről a figyelmünket. Az eredeti karácsonyi történet tehát egyáltalán nem vidám.

S a folytatás sem jobb! Ebben az időben – a rómaiak bábkirályaként – Nagy Heródes uralkodott (Kr. e. 40–Kr. u. 4.), aki edomita – vagyis nem dávidi – származású volt. Kegyetlensége a zsidó nép részéről engesztelhetetlen gyűlöletet keltett iránta. Halálához közeledve különösen féltette a hatalmát. Korábban megölette feleségét, Mariamne-t, néhány gyermekét és kegyetlen dühvel megpróbálta a csecsemő Jézust is elpusztítani. Ő volt az oka annak, hogy Mária – még fel sem gyógyulva a szülés utáni sebekből – menekülni és bujkálni kényszerült.

A Szentírás szerint ilyen volt az igazi karácsony, Jézus ebbe született bele. Ha az evangéliumokat nézzük, akkor jól látjuk, hogy valóban hiányzik a születés történetéből az az idilli hangulat, amely ma körülveszi ezt az ünnepet. De nemcsak az evangéliumok foglalkoznak Jézus születésével, hanem Pál apostol is a filippiekhez írt levélben: „Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt: mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsák-mánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmessé lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.”

Megüresítette magát! Ha ezt tudatosítjuk magunkban, akkor döbbenünk rá karácsony igazi titkára! Arra, hogy milyen mélyre szállt le Jézus közénk.

MÉG EZT IS VÁLLALTA ÉRTÜNK! Nem kedélyes megérkezés volt az Ő születése, hanem nehézségekkel teli, de egyben csodálatos születés. Ezt a mélységet megértve ragyog fel még inkább az Istennek – karácsonykor felénk megnyilvánuló – végtelen szeretete!

DEÁK LÁSZLÓ

Szép értelme földi dolgainknak

Már fogyóban vannak a novemberi napok, amikor az esőharmatot könnyező ablakok mögött szép szavak pástora szeretnék lenni. Lassan a készen kapott ígéknek is eljön az ideje, hiszen sok-sok évszázad óta zeng fel a karácsonyi napokban a zsolozsma: *békesség a földön a jóakarátú embereknek.*

Álomgázlókon át most is karácsony közelít. Számunkra olyan időszakban, amikor lelkünkben még visszacsengenek közelebbi jeles alkalmaink: a reformáció ünnepe, valamint az 1996 óta működő evangélikus iskola és gimnázium névadó ünnepe. A most már „neve van iskola” október 31-én, karácsony előtti ünnepi hangulatban vette fel a nagy előd, Székács József püspök nevét, akit az „ország papjának” is neveztek. Ugyancsak ez alkalomból avatta fel – díszvendégek és nagyszámú érdeklődő jelenlétében – Gáncs Péter püspök Orosháza jeles születésnapjára, Székács Józsefnek az emléktábláját evangélikus templomunk déli bejáratának falán.

Városunk és az evangélikus egyház összefonódó történetéből tudjuk, hogy az evangélikus egyház Orosházán a kezdetektől fogva iskolateremtő-iskolaépítő egyház volt. 1815-ben Székács József is itt, szülőhelyén kezdett ismerkedni Gráf József tanító úr keze alatt a betűkkel, egy olyan „oskolában”, melyben télen szalmával fűtött kemence szolgáltatva a meleget.

Egészen bizonyos, hogy a közel két-száz év előtti karácsonyon is felhangzott az angyali szózat: békesség a földön a jóakarátú embereknek. S néhány nap múltán, mikor lassan elszállt az áhítat, a hét-köznapok akkor is újra megteltek gondokkal-bajokkal. Nem volt ez másként 1840. január 27. napján sem, amikor az „Egyházi Gyűlésben szőnyegre került” az iskolák és a tanítási rendszer tárgyában a helység előljárói által előterjesztett javaslat. Ez mai nyelvezetten olvasva arról szól, hogy az orosházi népes egyházi

gyülekezetben, mely egész magyar honunkban „egyes (egyedülálló) a maga nemében” abban tudni illik, hogy legtöbb magyar ajkú evangélikus hitsorsúakat számlál, méltán kívánatos, sőt lelkiismereti kérdés lenne, hogy kiváltképpen a „férfigyermek, akiből jövőben a nép előljárói is lehetnek, a mostani előrehaladó kor szelleméhez és sorsukhoz képest szükséges ismeretekre képeztesenek és oktattassanak.”

Ennél fogva a fennálló tanítási rendszert az óhajtott cél elérése érdekében a helyi előljáróság szükségesnek találta módosítani. Indítványba került, hogy még egy „Tanító Intézet állíttatna fel,” ahol a nagyobb fiúgyermek, elvégeztén iskolabeli tanulását (négy elemi), bővebben terjedő és jövődőlő kor felé irányított tudományos tárgyakban is taníttassanak; mert csak ez által lehet biztosan remélni „a jó erkölcsökbeni előhaladást, és népes községünk jövődőlő virágzását”.

Így lett az iskolateremtés szép példája 1840-ben „az önkényes adományokból” alapított reáltanoda. Létesítették abban a reményben, hogy itt a tanításra „tágasabb idő nyíljon”. Ehhez a község telket és 100 ezüsti forintot adományozott iskolai könyvtár alapítására.

A képviselő-testület pedig azzal igyekezett jó példával elől járni, hogy elsőként maguk között nyitották meg az önkéntes adakozás útját. Nevük felemlítését – úgy érzem – nemcsak iskolateremtő szándékuk, de az esemény óta eltelt több mint másfél század is indokoltá teszi: Horváth György első bíró 50, Fehér János törvénybíró 10, Kalmár József jegyző 25, Palvetz Mihály második jegyző pedig 20 váltóforintot adományozott az „iskola fundusára.”

A megkívántató költségekre az esküdtek is tehetségük szerint adakoztak: Pukánszky Mihály 25, Hajdú Péter 5, Kéri János 25, Verrasztó János 35, Brestyánszki András 5, Pataki János 5, Harsányi Sándor 25, Szemenyei Pál 5, B. Tóth István 5,

Gyarmati Ferenc 10, Rajki István 10, Szabó János 15, Baranyai József 15, Csepregi György pedig 10 váltóforinttal járult hozzá a létesítendő iskola költségeihez.

Több mint száz évig voltak evangélikus elemi népiskolák Orosházán, melyeket célszerűségekből hosszú időn át a benne működő tanítókról azonosítottak, későbbiekben az utcanevekkel való megkülönböztetés is szokásba jött. Örömmel tölt el, hogy ahhoz a generációhoz tartozhattam, amely még néhány évet ezekbe az evangélikus elemi népiskolákba járhatott. Tanítóimat néptanítóknak, kántortanítóknak nevezték. Tőlük tanultam a betűk szeretetét.

Az iskolákhoz már a korai időktől fogva pontosan körülhatárolt iskolakerületek tartoztak, ahonnan a tanulók a kijelölt iskolába iratkozhattak. A száz évnél régebbi időkből felidéznünk egy rövidet, amely ma már helytörténeti fejtörőnek is bátran feladható. A Gólián-féle iskola kerülete: „A Pacsirta utca, a Barcza malmáig. Végre a Megyesi utcán kijöve Hézer András kisközén és a Fő téren át a belső kórház közén bemenne egyenes vonalban a Fenék utcába, le a sírásó háztól a Putrisoron keresztül.”

Székács József 200 éve olyan faluba született bele, ahol a falu vezetői az oktatás szükségességét meg is fogalmazták: „Nem fogadható el azon fogatkozás, hogy valakik jóformán csak tulajdon nevéket tudják leírni. Annál kevesebben vannak, akik számolni képesek lennének, holott erre a tudásra a földművelőnek tagadhatatlanul szüksége van az életben előforduló csatlattásnak eltávoztatására”. Székács József később maga is iskolateremtővé lett...

Hálásak lehetünk a mindenhatónak, hogy Székács Józsefet e világra küldte, s hogy megadta szülőhelyének és gyermekkorának Orosházát.

VERASZTÓ ANTAL

Istentiszteletek karácsonykor más időpontban!

- Szenteste, DECEMBER 24-ÉN, csütörtökön, 14.30 órakor, GYERMEKEK KARÁCSONYA a templomban, műsorral és ajándékkal. / 16.00 órakor ISTENTISZTELET a templomban! Igehirdető: Laczki János másodlelkész. / 23.30 órakor ÉJSZAKAI ZENÉS ISTENTISZTELET az Immanuel zenekar szolgálatával • Karácsony 1. napján, DECEMBER 25-ÉN, pénteken 10.00 órakor ÜNNEPI ISTENTISZTELET a templomban. Ünnepeljük az oltáriszentséget, azaz az úrvacsorát is. Igehirdető: Deák László igazgatólelkész. • Karácsony 2. napján, DECEMBER 26-ÁN, szombaton 10.00 órakor ÜNNEPI ISTENTISZTELET a templomban. Ekkor is ünnepeljük az úrvacsorát. Igehirdető: Ribár János esperes. • Karácsony utáni vasárnap, DECEMBER 27-ÉN, 10.00 órakor ISTENTISZTELET a templomban. Igehirdető: Ribárszki Ákos lelkészjelölt, hatodéves. Ezen a napon családi istentisztelet és „reménység istentisztelete” nem lesz!

Hitvallás advent küszöbén

November utolsó szombat estéjét a zene bűvöletében tölthettem el, a Szokolay család és az orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus körében.

Ünnepi est volt, születésnap hangverseny. 50 éves lett a Szokolay Bálint alapította, s immár tizedik éve az ő nevét viselő Madrigál Kórus.

Szimbolikus jelentőséget érzek az időpont megválasztásában is, habár nem tudom pontosan, ki és milyen körülmények figyelembevételével állapította meg. Mindenképpen fontosnak érzem, hogy az adventi idő csendes készülődését, a bűnbánat és a karácsonyvárás heteit megelőző utolsó napra esett ez az ünnepélyes esemény, amelyet méltán nevezhetünk világinak, hiszen egyházi kötődésről nincs szó. Az alkalom mégis minden mozzanatában Isten kegyelmét és nagyságát, gondoskodó szeretetét hirdette, részben az elhangzott művek mondanivalóján keresztül, részben a kórus megszólalásának és a Szokolay család életútjának tanúsága révén.

Az alapítót hétköznapi hivatalnok munkája mellett mindent legyőző zenei tehetsége és a zene öröme másokkal megosztani vágyó szándéka vezérelte a maroknyi együttes létrehozásában.

Az elvetett mag jó földbe került, kihajtott és szárba szökken. Az énekkar – nehézségeket, megtorpanásokat, buktatókat átvészelve, karnagyok váltakozását túlélve – összetartó, összetartozó közösségként, szívbeli örömmel áll helyt a próbákon és pódiumokon egyaránt.

Zárójelben, de szívesen jegyzem meg, hogy ennek a kórusnak néhány éven át magam is tagja lehettem. Sok kedves óra, szép fellépések emlékét őrzöm ma is.

Szokolay Bálint fia, városunk díszpolgára, Kossuth- és sorolhatnám még, mennyi más díjas zeneszerzőnk, Szokolay Sándor sikeres pályafutása során számos művet írt és ajánlott kifejezetten a kórus számára.

A születésnap ünnepi esten nemcsak meghívott „díszvendégként”, egyúttal az elhangzott művek egy részének szerzője-

ként és karmestereként volt jelen, hanem az egyik fellépő vendégművész, Szokolay Balázs édesapjaként, a másik „ifjú” művész: Szokolay Ádám Zsolt büszke, boldog nagyapjaként is.

Saját alkotópályáját, édesapja életművét, fia művészi és zenepedagógiai sikereit, unokája ígéretes tehetségét, már ifjan csillogó művészetét mind Isten ajándéka-ként, kegyelmének bizonyítékaként, hála-lal fogadja el és éli át.

A befejező kórusmű – saját szerzeménye – előtt néhány szót szolt a közönséghez. Istenbe vetett hitéről, a hit erejéről. Arról, hogy életét, életünket Isten vezérli. Ezért választotta a műsor zárásaként az Úrtól tanult imádságot. A kórusművet, a „Mi Atyánk” szövegére, Károli Gáspár fordítása alapján, ő írta és maga vezényelte. Bizonyágtétel volt az énekkar hangján és – hiszem, hogy a hallgatók lelkéből némán felszállt – imádság. Hitvalló imádság Isten és emberek előtt!

Áldott karácsonyt mindenkinek!

FÜRST ENIKŐ

Böjte Csaba testvér advent ünnepére...

„Karácsonykor és utána is érvényes ez a sugárzó lelküket!”

Ülök az egykedvű őszi borongásban, az egyházi év utolsó napján. Csend van bennem, várakozás. Múlik egy év vagy egy egész világ? Nem tudom.

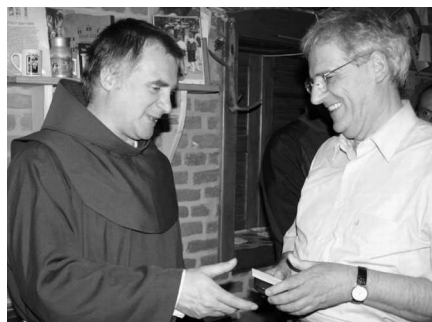
Körülottem forrong minden! Vitázó politikusok választásra készülnek, jót akarnak, dicsérik magukat és szidják egymást. Kapzsi bankárok által felhergelt, felesleges üvegyöngyök után futkosó, kapkodó emberek kiabálnak, vagy értetlenül, tanácstalanul néznek maguk elé. És itt vannak a naponta megfagyó hajléktalanok, a harcra hitelek súlya alatt feladó vállalkozók, a munkanélküliek, az olcsó termékeket reklámozó médiák, de minnek, hisz mindezt hihetetlen nagy példányszámban megteszi a sajtó, sok-sok csatornán önti a televízió, a megannyi honlap.

Ülök és látom, hogy jön Krisztus Király, közeledik csendesen, méltósággal, hozzám, hozzánk, mint hajdan Jeruzsálem falai felé. Megáll és hosszan néz. Testemben hatalmas félelem remeg. Csak le ne borulj sírva előttünk, Istenünk!

Mindenkinek igaza van! Nem mehet ez így tovább! Tudom az eszemmel, hogy túl sok már a hazugság, a léha képmuta-

tás. Magam is érzem, hogy jó lenne betörni néhány ablakot, szétverni az álnokok között. Türelmetlenek vagyunk. Egy értelmetlen, nagyon hosszúra nyúlt diktatúrából jövünk. Naivan, tisztán indulunk '89-ben, egymás kezét fogtuk, és a sárba borulva több nyelven is együtt imádkoztunk, boldogan kacagtunk. Akkor értettük, most miért nem értjük egymás nyelvét, vágyát, álmait?

Forrong a világ! Tudom, hogy mindenki jót akar. Jót magának, minél több jót! Mint a gyermekek veszekszünk ócska babarongyokon, és észre sem vesszük, lassan szabadul el körülöttünk a pokol.

Nem igaz, hogy ez a világ csak sírásból és vérből tisztulhat meg, léphet tovább! Hogy lehetünk ilyen vakok?

Uram, te hányszor próbáltál összegyűjteni bennünket, mint kotló a csibéit? Jó szóval biztatsz, adtad a szeretet parancsát, és megmosod könnyeiddel lábainkat. Mindent jóságosan nekünk adtál, élhetnének csendesen paradicsomi békeségben. Jól feltarisznyáztál, mindenünk megvan.

A föld csodás termékenysége szaporít nap mint nap kenyeret nekünk, és van annyi agyag, kő, hogy építhetünk mindenkinek házat, tanyát, otthont ezen a földön. Van annyi vasérc, réz, mangán, hogy egy-egy autó is jutna a családjainknak. Jut könyv, jó film, tiszta bor és csók, szerelem mindenkinek. Nem sajnálok tőlünk a boldogságot. És juthat gyermekáldás vagy vér a vérünkéből, vagy mint Józsefnek, a Te szent akaratodból.

Testvérem, lásd! Van, kit szerethetsz, kit otthonodba fogadhatsz, kivel törődhetsz, kibe beléálmodhatod álmodat. És ültethetsz virágot, platánt, diót, és megéred – hisz jó orvosaid vigyáznak rád –,

☞ hogy fád nagyra nőjön, és árnyékával enyhet adjon családodnak. Tudósaink, mérnökeink mennyi kérdésre kerestek, találtak választ az évezredek alatt? Lasan, de biztosan hajtsuk uralmunk alá a Földet, ahogyan Te kérted, Istenünk, a teremtés hajnalán, még a bűnbeesés előtt. Élhetnénk békés testvéri szeretetben, tudhatnánk, hogy a részzigazságoknál fontosabb az élet.

A gonosz kacag. Ugyanazzal a süket dumával jön, ígér minden kőből kenyeret: fogyassz, habzsolj! Ha kell, ha nem, legyen! És ha leborulsz előtte, mindent

csak neked ígér, az egész bevásárlóközpontot, repülőt, jachtot – de minek? És felvisz csodás templomok ormára, sztár leszel, dobd le magad, fürödj a csodáló emberek tekintetében, hatalmad lesz felettük. Uralkodj, miért vállalnád a szerteszolgálatát?

Fogyasztás, birtoklás, hatalom. Habzsolva kacagsz, és szétmargangolod világot. Azt hiszed, hogy győztél, pedig rabszolga vagy. Rosszabb: testvéred farkasa, szép tiszta világunk elpusztítója.

Itt állsz, Uram, a 21. századi Jeruzsálem falai előtt, mielőttünk. Szemedben

könnycsepp, és nekem nincsenek érveim. Mégis arra kérlek, hogy ne bűneinket nézd, hanem újabb adventünkben jósággal jöjj közénk. Ajándékozz meg értelmetlen gyermekeidet egy újabb eséllyel, egy szép karácsonnyal.

Istentől áldott adventi megtérést, szent időt kívánok szeretettel:

CSABA TESTVÉR

(Elküldte nekiünk szeretetből Horváth Csaba, fazezasvarsándi evangélikus lelkész.)

Pásztorok karácsonya

Karácsonykor családban szép ünnepelni, de ezt nem teheti mindenki, hiszen vannak olyanok, akiknek a hivatásuk nem engedi meg ezt. Annak idején csak a pásztorok voltak kint a mezőn és őrizték a nyájat, legtöbbször nem a magukét, hanem a közösségét. Ma is vannak, akik nem lehetnek otthon, mert a közösségért dolgoznak, és nemcsak a lelkipásztorok, hanem más segítő foglalkozásúak, akik másokra vigyáznak ilyenkor is. Orvosok, ápolók, rendőrök, tűzoltók, vasutasok tartoznak közéjük. Meghitt otthonainkban gondoljunk rájuk is, akik másokért tesznek! És reménység szerint – a pásztorokhoz hasonlóan – ők is találkoznak az angyalokkal (Isten küldötteivel), akik őket is Jézushoz vezetik.

A pásztorok nyitott szemmel és füllel őrködtek, vigyáztak Jézus születésének éjszakáján. Amikor a láthatatlan mennyei világ ilyen csodálatos módon hatolt be a

látható világba, ők látták és hallották az angyali kijelentést. Vajon mi mire vigyáztunk? A magunk érdekeire, örömeire, életünkre? Van-e nyitott fülünk az örömhír meghallására, s van-e nyitott szemünk az Úr csodáinak meglátására? A pásztorok azon a helyen vigyáztak, ahová az Isten állította őket: a nyájuk mellett. Őrködünk hűségesen mi is a reánk bízottak felett!

Mert mi is a karácsony? Valamiféle szentimentális, érzelmes családi ünnep? Nem, Jézus Krisztus születésnapja, amikor mindannyiunknak találkozni kellene a megszületett és meghalt, majd feltámadott Jézus Krisztussal.

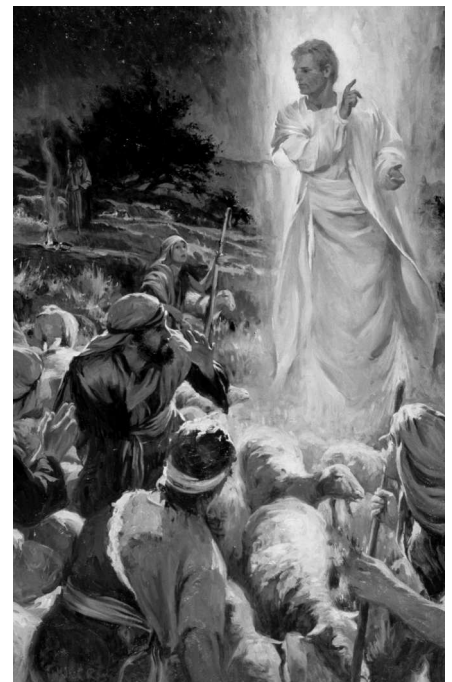
Miért éppen a pásztorok találkoztak Jézussal? Mert nem zárkóztak be, mint a többiek, akik csak magukkal törődtek. Mások örültek, hogy van szállásuk. A népszámlálás miatt ugyanis sokan összegyűltek Betlehemben.

Mégis, azon az első éjszakán a betlehemi pásztoroknak volt a legboldogabb karácsonya. Névtelen, személy szerint ismeretlen emberek, mégis ők az egyedüliek, akik kijelentést kaptak, akik azon az éjszakán megértettek valamit abból a csodából, ami történt. Hozzájuk jött az Úr angyala és ők hallották először a nagy örömhírt: „Üdvözítő született ma nektek!” De miért éppen ők, miért ezek az egyszerű pásztorok? Mert ez az Isten útja. „Azt választotta ki az Isten, akik a világ szemében nem előkelők, sőt lenézettek; és a semmitket, hogy semmikké tegye a valamiket.” [1Kor 1,28] Ő a nagyokat, a kevélyeket, az erőseket, a valakiket elkerüli, csak az alázatosoknak, a kicsiknek jelenti ki magát. Életünk sok nyomorúsága eléggé megalázott-e már? Isten kegyelme hozzánk hajolhat-e ezen a karácsonyon?

LACZKI JÁNOS

Istentiszteletek az esztendő végén és a következő év elején

- Óév este, december 31-én, csütörtökön, 17.00 órai kezdettel istentisztelet. Igehirdető: Laczki János másodlelkész.
- Újév napján, január 1-jén, pénteken, 10.00 órai kezdettel újévi istentisztelet oltárszentséggel, azaz úrvacsorával. Igehirdető: Deák László igazgatólelkész.
- Szilveszterezők, figyelem! Ha valaki nem tudott, nem akart korán kelni, akkor 2010. január 1-jén, pénteken 17.00 órai kezdettel is tartunk istentiszteletet és ünnepeljük az oltárszentséget. Igehirdető: Ribárszki Ákos lelkészjelölt, hatodéves, úrvacsorai liturgia: Deák László igazgatólelkész.
- Újév utáni első vasárnapon, január 3-án, a megszokott 10.00 órai kezdettel istentisztelet lesz, oltárszentséggel. Igehirdető: Ribár János.
- Vízkereszt (epifánia) napján, január 6-án, szerdán, 10.00 órai kezdettel istentisztelet lesz a templomban. (Este 17 órai kezdettel bibliaóra a heti menetrendnek megfelelően.)
- A családi istentisztelet január 10-én, vasárnap reggel indul újra a karácsonyi szünet után!
- A R.I.T. vagyis a „reménység istentisztelete” szintén 2010. január 10-én folytatódik tovább, újabb témával: a boldogmondásokéval (Mt 5,1kk).

Írói fantázia és egyházi hagyomány a karácsonyi történetben

„Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.”

Csodálatos ajándék az irodalom, rengeteget tesz hozzá a hétköznapi inkhoz. Egy vers megérint minket és gyönyörűen elmondja mindazt, ami bennünk van, úgy, ahogy mi soha nem tudnánk. Egy regény varázslatos utazásra visz el minket, pihentet, elgondolkodtat és felüdít.

Mindez nagyon fontos, de olykor azt is tapasztaljuk, hogy a népszerűvé vált alkotások képei felülírják a Szentírás valódi történeteit. (Olykor nemcsak kiszínezik, gazdagítják, hanem deformálják is a tudásunkat!) Jó példa erre, hogy nagyon sok ember a világ teremtését és a bűneset történetét Madách Imrétől az Ember tragédiájából ismeri, a karácsonyi történetet pedig a betlehemesekből és József Attilától...

Lehetne írni arról, hogy az Ember tragédiája miként formálta a mi fantáziánkat Lucifer levettetéséről és a bűneset történetéről, de karácsony ünnepén nézzük meg inkább azt, hogy milyen hagyományelemek és irodalomból beszívárgott elképzelések vannak a karácsonyi történet körül.

Ha megkérdeznénk az embereket, hogy kik mentek el Jézushoz az istállóba, a legtöbben azt felelnék, hogy a pásztorok és a három király. A pásztorokat értjük – bár nem biztos, hogy jól, erről még később lesz szó – de a három királyokkal komoly tévedések vannak: nem királyok voltak, és még az se biztos, hogy hárman lettek volna. Nézzük, miként lehet össze-foglalni az ő életüket a lexikonok alapján!

Kik voltak? Az első, amit megtudunk, hogy nem voltak királyok, hanem perzsa papok vagy babilóniai csillagászok (görög-latin kifejezéssel kaldeusok, mágusok). Nem tudjuk, hogy pontosan honnét érkeztek. A hazájuk lehetett Arábia, Mezopotámia, Babilónia vagy Perzsa. Aból kiindulva, hogy a magukkal hozott ajándékok Arábia termékei, feltehető, hogy oda valók voltak.

Hányan voltak? Ha a számukat nézzük, akkor nagyon elterjedt a hármas szám, pedig egyáltalán biztos, hogy hárman voltak. Az evangéliumokban nem szerepel a létszámuk, Máté apostol nem említi, hányan mentek Jézushoz. A harmadik századtól tartják őket úgy nyilván, hogy hárman lehettek, mert három féle

ajándékot – arany, tömjén, mirha – vittek magukkal.

Mi volt a nevük? Gáspár, Menyhért, Boldizsár – vágná rá a választ azonnal sok ember. A Biblia erről sem ír. Egy Párizsban őrzött VII–VIII. századi kódex „Bithisarea, Melchior, Gathaspa” névvel említi őket, ebből alakult a magyarban a Gáspár, Menyhért, Boldizsár nevek.

Összefoglalva: Annyit tudunk róluk a Bibliából, hogy egy égi jelet meglátva, azt követve megérkeztek Jézushoz ezek az emberek, valószínűleg Arábiából. Lehet, hogy 3, 4 vagy 5 ember érkezett meg, akiknek nem tudjuk a nevét, a bőrszínét és az életkorát sem, sőt az se tudjuk mi lett velük, amikor hazatértek szülőföldjükre. Az istállójelenet után a Szentírásban több nem találkozunk velük. Az angyal pa-

rancsára – Heródes királyt kikerülve – elindultak haza, s ezzel befejeződött az ő küldetésük.

Természetesen nekik is van – hangsúlyozom: a Szentírásban nem szereplő (!) – legendájuk, e szerint a napkeleti bölcset Tamás apostol megkeresztelte és püspökké szentelte. Eredményes apostolkodás után néhány nap különbséggel lettek vértanúk és közös sírba temették őket.

A karácsonyi történet fontos szereplői a pásztorok is. Kik voltak ők? Barátságos,

subába öltözött bérmunkások? Valószínűleg nem, hanem kemény, a zsidó nép köréből kizárt emberek.

A pásztor megbízásból őrizte a nyáját, s fizetség fejében övé lett a nyájnak egy része. A feladatai közé tartozott legelő és itató keresése, a nyáj őrzése a fenevadak és tolvajok ellen. Az elveszett, elpusztult állatokért felelősséggel tartozott.

Jézus korában komoly megkülönböztetés volt a nép különböző társadalmi osztályai között. Legalul a föld népe – am haarec –, ide tartoztak a pásztorok is. Őket a vallásilag műveletlen laikus kategóriába sorolták, s ezt a kivetettséget csak súlyosbította, hogy a hivatásuk miatt nem tudták megtartani a szombat ünnepét sem.

Amikor Jézus születésének történetét olvassuk, a szemünk előtt ne a mi pásztorképeink jelenjenek meg, mint pl. a későbbi János vitéz, aki furulyázva, szerelembe esve legelteti a nyáját: „*Én a pásztorok királya legeltetem nyájam / Nem törődöm az idővel a sztvemben nyár van. / Szerelemnek forró tüze égeti a lelkem / Amióta azt a kislányt egyszer megöleltem. / Be-be járok a faluba édes Iluskámhoz / Az én nevem, az én nevem Kukorica, Kukorica János!*”.

A Jézus előtt leboruló emberek nem ilyenek voltak, hanem a nép által megvetett, kitaszított emberek, akik rengeteget dolgozva igyekeztek biztosítani családjuk megélhetését. Így válik igazán mélyvé az istállójelenet üzenete! Ilyen emberek voltak az elsők között, akik Jézus elé leborultak!

A harmadik elterjedt tévedés, amit rengeteg ember rosszul képzel el, amikor Jézus születéséről hall, az az időjárás. A decemberi dátum és a betlehemesek hatására rengetegen egy zimankós, hideg, sőt fagyos környezetben képzelik el Jézus születését, pedig valószínűleg meleg idő volt. Nem volt szükség kucsmára, bekecsre, subára – nem is igen voltak ilyen ruhák akkoriban. Ezek a képek annyira elterjedtek, hogy a nagy áruházakban kített betlehemeseken is esik a hó, és melegen beöltözködve állnak az emberek – még szegény tevék is.

Természetesen a napkeleti bölcsek száma, az emberek ruházata, az időjárás nem teológiai kérdések, legfeljebb kortörténeti igényességünknek lehet a része, hogy nem beszélünk a Szentírástól idegen dolgokat, s helyesen adjuk tovább a történeteket.

DEÁK LÁSZLÓ

Hit és vallásosság a betegségben és a prevencióban

D. Dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök a Magyar Kardiológusok Társasága Orvopszichológiai Szekciójának ökumenikus kerekasztal-beszélgetésén vett részt, 2009. szeptember 25-én. Előadását közöljük most.

TÉZIS 1: Az ember „homo religiosus” – „vallásos lény”, azaz nincs emberi kultúra vallásos vagy kvázi-vallásos elemek nélkül. Kimutatható egy bizonyos „hunger for transcendent” (éhség a transzcendens után), különösen is az ún. „végső kérdések” (kezdet és vég, az élet értelme, mi dolgom a világon, etikai magatartás kialakítása) feltevésében és megválaszolásában minden történelmi korban és kultúrában, figyelve a vallások mellett a művészeteket, az irodalmat vagy egy-egy embercsoport, népünnepeinek kialakulását. Ismert C. G. Jungnál a kollektív tudattalan, az archetípusok, a rekapituláció, az átszellemített természettel való kultikus kapcsolattartási igény kutatása. Irodalmi-filozófiai példa: J. P. Sartre arra kérdésre, hol a pokol, azt válaszolta, hogy „a pokol az a másik ember” („l'enfer c'est les autres”, Huis clos, 1947).

Magyarországi népszámlálás 2001: a népesség 74 százaléka, azaz 7 millió 600 ezer fő jelölte meg hazánkban egyházát, vallásos közösségét. Az adóív 2009-ben 167 egyházat, vallásos szervezetet sorolt fel, és ezek számára lehetett felajánlani az SZJA 1 százalékát. (Néhány érdekes név: Metafizikai Hagyomány Egyháza, Derű Egyháza, Ezoterikus Tanok Egyháza, Magyar Jövőbelátók Egyháza, Fény Lovagjainak és Testvériségének Egyháza stb.).

TÉZIS 2: Az élet egyéni és közösségi rendkívüli helyzetekben, válságban, ünnepekkor, örömben és bánatban, születéskor, betegségben vagy halálesetnél stb., a vallás, a hit, a hasonlóan érzők és gondolkodók közössége erősítést, támaszt, vigaszt nyújthat. Jézus szerint: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, ami Isten szájából származik!” [Máté 4,4] A transzcendens egyrészt mint „mysterium tremendum” (ijesztő, félelmet keltő, megborozogató titok), másrészt pedig mint „mysterium fascinans” (vonzó, magával ragadó, megigéző titok) jelenhet meg (Rudolf Otto). Teológiai párhuzam: Isten, mint „deus absconditus” (elrejtőzködő Isten) és „deus revelatus” (önmagát nyilvánlatkoztató Isten).

Orvosi kezelésnél és prevencióban figyelembe lehet és kell venni a kezelték vallásos meggyőződését (totális, „wholistic approach”). Magyarul elérhető irodalom: Kopp Mária, Magyar lelkiállapot, 1992.

TÉZIS 3: A vallás, a hit kapcsolódik érzelmeinkhez és gondolkodásunkhoz is (fides qua et quae creditur – a „fej” és a „szív” ügye együtt)! Szorosan összefügg a családi, közösségi hagyományokkal, neveléssel, társadalmi-közösségi környezettel.

A második világháború után a „klerikális reakció” elleni harc jegyében szocialista-kommunista történelmi kísérletnek lehettünk tanúi és szenvedői. Új, „kvázi-vallás” kialakítására került sor. Az úgynevezett „tudományos világnézet” megteremtése volt a cél a tudományos világkép helyett, szocialista névadás a keresztelő helyett, úttörőavatás a konfirmáció helyett. Pártkongresszusok – élükön a „csalatközhatatlan” főtitkárral – viselkedtek úgy, mint a zsinatok stb.). A történelmi egyházakhoz, a kereszténységhez vagy a zsidósághoz kapcsolódó vallásosság egyéneken és közösségeken sokszor szembe került a „hivatalos” propagandával, egyéni és közösségi tragédiákat okozott.

Egy másik jelenségre figyelve láthatjuk, hogy keleten és nyugaton egyaránt történtek kísérletek az ún. „civil religion” (társadalmi vallásosság, R. N. Bellah) kialakítására, a társadalmi intézmények tekintélyének igazolására. Így például: mit jelent a dollár történelmi egyházakra utaló felirata – „In God we trust” – az Egyesült Államokban élő, Allahot segítségül hívó mohamedánok, vagy a Nagy Szelemben bízó őslakos indiánok számára? Japánban hogyan magyarázható a vallásos „jamato damasi” (japánság-tudat) és a „busido” (szamurájszellem) modern világunkban?

Mai viszonyaink között menekülési kísérletként értelmezhetjük a még élő, szocialista gyökerű, vulgáris materializmust, vagy a „dematerializáció” (Philippe Starck, Paris) divatát, ami a virtuális valóság (augmented reality – kibővített valóság) keresése.

TÉZIS 4: Az úgynevezett „oázis-teória” mint megoldás: Mit tehetünk a mai társadalmi és egészségügyi helyzetben, itt most különösen a szív- és érrendszeri megbetegedésekben szenvedőkre gondolva, hogy gyógyuljon az egyén és a társadalom? Vajon van-e arra elképzelés, módszer és anyagi erő, hogy megváltozzék a magyarországi helyzet?

A Szahara homoksivatagját nem tudjuk megszüntetni, de tudunk néhány oázisról, és ezek számát növelni lehet. Azaz: lehet egy-egy orvosi rendelő, magánpraxis, kórházi osztály, de család, iskolai osztály vagy munkahely is oázissá, ahol segítséget, felüdülést, gyógyulást kínálhatunk. Bizonyos vagyok abban, hogy ezt csak ökumenikus összefogással lehet megvalósítani! Tökéletes körülményeket nem tudunk teremteni, de a jelenlegi helyzetnél lehet egy kevésbé rosszabbat! Ehhez segít hozzá – reményem szerint – a mai megbeszélés.

Szerkesztői megjegyzés:

Ez a négytételű előadás orvosok és pszichológusok előtt hangzott el a bevezető sorokban jelzett időpontban, ezért is szükséges hozzátenniünk az Orosházi Harangszó olvasói számára, hogy Harmati püspök úr nekünk, egyházközösségnek azt mondaná, írná, üzenné, hogy az egyházközösségeknek, gyülekezeteknek is ilyen oázisokká kellene lenniük. Egy-egy méretelesebb egyházközösségen – mint amilyen a miénk is – belül pedig lehetővé kell tenni, hogy több bejárata legyen ennek a lelki oázisnak. Valóban megéljük, megtapasztaljuk jelenleg a társadalmi (és állami) élet sivatagját, és a gyülekezeti közösségek biztosíthatnak lelki felüdülést, megnyugvást, megtisztulást, megerősödést bárki számára. S el kell fogadni, hogy ebbe az orosházi evangélikus oázisba több felől van bejárat.

*De a középpont egy: Krisztus!
S Benne, Vele, Általa
a közösségünk, azaz az oázis!*

Két jeles évforduló 2010-ben

Itt és most is öröm szólni arról, hogy a mögöttünk hagyott 2009-es esztendő Székács József Emlékév volt. Ünnepeztünk és emlékeztünk a 200 éve Orosházán született Székács József evangélikus püspökre, aki pesti magyar lelkész, egyházi író, költő, műfordító, jeles közéleti személyiség, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja volt. Büszkeséggel emlékeztünk azt is, hogy Székácsot szerte hazában – már életében – „az ország papja”-ként ismerték. Február elejétől október végéig budapesti és orosházi ünnepi istentiszteletek, előadások, újságcikkek, tanulmányok, iskolai vetélkedők, kiállítások, könyvbemutatók, emléktábla- és szoboravatás követték egymást. Ugyanakkor még egy jelentőségteljes dolog történt: Székács József nevét vette fel az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium.

A másik eseménysorozat Mokry Sámuel, az első magyar búzanemesítő halálának 100. évfordulójára emlékezett. Mielőtt Mokry csabai gimnáziumi igazgató, majd gerendási gazdálkodó lett, Orosházán volt evangélikus segédlelkész. Végakarátának megfelelően itt, az Alvégi temetőben helyezték örök nyugalomra. Szintén több előadás méltatta munkásságát, újságcikkek jelentek meg róla, sirjánál gyászistentiszteletet, a Petőfi Művelődési Központban tudományos emlékülést tartottak. Szólt róla több rádió és televízió. *Búzanemesítés* című könyve hasonmás kiadásban látott napvilágot, templomunk előtt emlékfát is ültettünk tiszteletére.

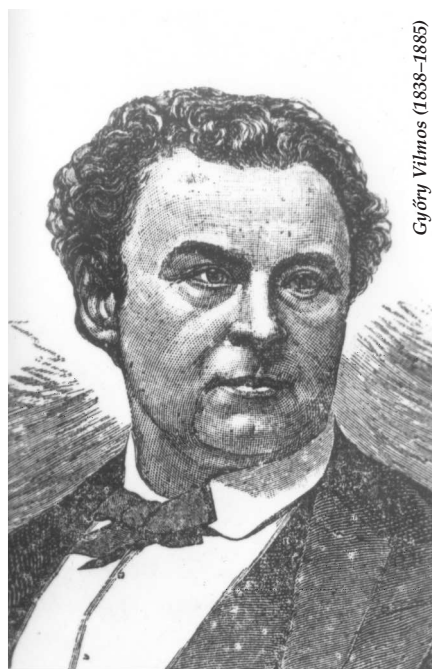
2010. április 14-én és augusztus 18-án (illetve a legközelebbi vasárnapokon) ismét két fontos, a helyi evangélikusságot és talán a város egész lakosságát érintő évfordulóra emlékezünk.

125 éve, 1885. április 14-én fejezte be rendkívül gazdag, azonban mindössze 47 évig tartó földi pályafutását GYÖRÝ VILMOS, aki 1862-től 1876-ig orosházi, majd haláláig pesti magyar lelkész volt. Egyik kortársa azt írta róla, hogy olyan humanizmus hatotta át minden cselekedetét, amelyhez hasonló csak az apostoloké volt. Életét küldetésnek, munkáját hivatásnak érezte, ifjú korától igyekezett felismerni az erkölcsileg is értékes célokat. Kiváló képességével hittel szolgálta nemzetét és egyházát.

Miután 1860-ban elvégezte a protestáns teológiát, Berlinbe utazott további stúdiumokra. Ott kapta meg Székács József bányakerületi püspök levelét, hogy

foglalja el mellette a segédlelkézi állást. Aztán 1862 szeptemberétől életének új fejezete kezdődött. Magyarország legnépesebb magyar evangélikus egyházközsége, az orosházi hívta meg lelkésznek. Bár jövedelme ugrásszerűen megnőtt, ott kellett hagynia a pezsgő fővárosi szellemi életet és menyasszonyjelöltjét, Székács Etelkát, Székács püspök lányát, aki később, 1863-as házasságkötésük után, követte férjét a tágas parókiára.

Teljes életútjának ismeretében biztonságosan állíthatjuk, Győry Vilmos pályafutásának legboldogabb időszakát Orosházán töltötte. Tekintélyes lelkész, Toros Károly mellett ő is közkedve vált a falu lakóinak körében, szerették gondolatgazdag prédikációit, megnyerő modo-

Győry Vilmos (1838–1885)

rát. Arcának vonzó külseje, nyílt tekintete, lelki szépségének és tisztaságának tükrözött.

Az előkelő fővárosi körök után jól megtalálta magát az orosházi nép között. Szakadatlanul dolgozott, lelkiismeretesen végzett napi lelkézi munkája mellett jelen volt az ország szellemi életében, mintegy ötven önálló kötete került ki a nyomdákban. A vallásos érzés megtestesülését látjuk egyházi irodalmi munkáiban, a családi életből vett hangot elbeszélő műveiben, gyermekszertetét érezzük az általa írt gyermek- és ifjúsági könyvekben.

Sikereit műfordításaival tetézte, melyekkel leginkább országos nevet szerzett magának. A német, francia és olasz nyelv jó elsajátítása mellett megtanult angolul,

spanyolul, svédül, latinul, görögül és héberül, foglalkozott a szanszkrit nyelvvel is. Fordított Molière-vígjátékokat, a svéd Frithiof mondát, a spanyolok közül Calderont és Moretot, Shakespeare-től a *Minden jó, ha jó a vége* című darabot. Orosházi éveiben, 1868-ban a Kisfaludy Társaság rendes, 1872-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának választotta. Itteni munkásságának legmaradandóbb alkotása, hogy 1873-tól 1876-ig lefordította és meg is jelentette a spanyol Cervantes *Az elmés nemes Don Quijote de la Mancha* című négy kötetes művét, amelynek mai kiadásait is az ő fordítása alapján közlik.

Gyermekei Orosházán, a parókián születtek: Margit zenetanár, Ilona író, Loránd jogot végzett földművelésügyi miniszter, Elemér gazdatiszt volt. Mikor Székács József meghalt, a Pesti Magyar Evangélikus Gyülekezet egyhangúlag hívta meg helyére Győry Vilmost. Fővárosi élete és szolgálata azonban már mindössze csak kilenc esztendőre terjedt. Halála, felekezetre való tekintet nélkül, óriási részvétet keltett.

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség Ábrányi Lajossal, a Polgári Olvasókör Oskó Lajossal festette meg Győry Vilmos portréját. 1932-ben teret neveztek el róla, s ugyancsak az ő nevét viseli az evangélikus templomunk déli karzatán kialakított terem.

1969-ben id. Koszorús Oszkár írta meg pályaképét a *Békési Élet* című folyóiratban, 1993-ban Elek László önálló kötetet tett közzé róla, 2002-ben kövön örökítettük meg nevét egyháztörténeti emlékparkunkban. Volt lakhelye, a ma Győry Vilmos tér 3. számot viselő parókia falára az elmúlt másfél évtizedben egy magyar és egy spanyol nyelvű emléktábla került.

225 éve, 1785. augusztus 18-án, 70 esztendőskorában halt meg HORVÁTH ANDRÁS, Orosháza első evangélikus lelkésze, korának legkiemelkedőbb helyi személyisége, a falu szellemi vezetője. A vallásüldözés elől menekülő, településünket alapító zombaiak után három hónappal, 1744 júliusában érkezett Orosházára, az elnéptelenedett puszta. A Vas vármegyei Gencsről származó, komoly küldetésstudattal megáldott tudós lelkész még nem töltötte be a harmincadik esztendejét, német és holland protestáns egyetemeken több nyelvet elsajátított, az új eszméknek és új teológiai-filozófiai eszmeáramlatok lelkes közvetítőjévé vált.

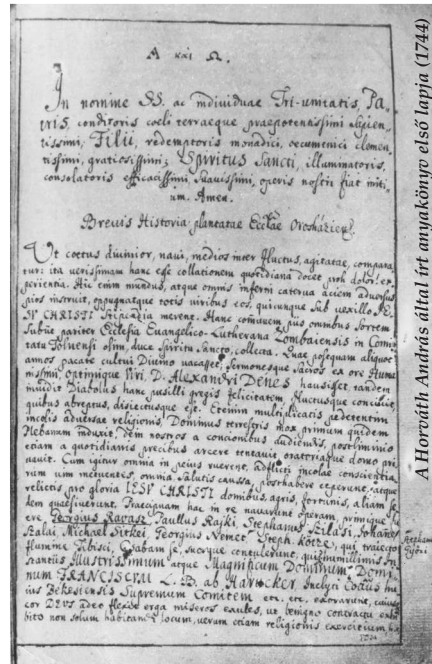
☞ Egész életét Orosháza szolgálatának szentelte. Négy évtizedes pályafutásának fő eredménye az volt, hogy a tiszta magyar és a tiszta evangélikus orosházi lakosság összetartozásának tudatát mindvégig erősítette. Hűségese volt Orosházához, hetente hallották prédikációit Isten és az ember dolgairól. Mint a településen egyedül egyetemet végzett emberben feltétel nélkül bíztak benne, szilárd lelki-erkölcsi fundamentumot jelentett mindnyájuknak. Erősödött az evangélikusok vallásossága, Istenbe vetett hite, erősödött közös nemzeti és orosházi tudatuk.

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség – ma is meglévő – első anyakönyvében leírta Orosháza alapításának körülményeit, majd bevezette az általa elvégzett 7500 keresztelest, 1300 házasságkötést, 1771-től pedig a rengeteg temetést. Mai szemmel nézve is hatalmas munkabírású volt, negyven esztendeig egyedül látta el az 5000 lélekre szaporodott evangélikus lakosság szolgálatát. Nem volt könnyű az élete, a protestánsüldözés nemcsak a Dunántúlon, de Orosházán is utolérte. 1747-ben a budai helytartótanács meghagyta, hogy Horváth András lelkészt mozdítsák el állásából, a sárból és vesszőből épített kis imaházat pedig verjék szét. A katolikus báró, Harruckern Ferenc főispán és földbirtokos halogatta a rendelet végrehajtását, nyilvánvalóan ő is félt az orosházi munkaerő elvándorlásától, a falu elnéptelenedésétől. Folyamatosan üldözték az evangélikusokat, így tehát Horváth papnak állandóan küzdenie kellett Orosháza megmaradásáért. Az üldözöttek legfőbb támasza volt, buzdította, bátorította híveit, akik bizony az elszenvedett sérelmek miatt többször költözni akartak.

Az 1781-es türelmi rendelet valóságos újjászületést jelentett az orosháziaknak, rendezettebbé vált az egyházi élet, templomok épülhettek. Az idő azonban eljárt felette, öregedni és betegeskedni kezdett.

Amiért egész életében küzdött, a templomépítés történelmi feladata fiatal utódjára, Szimonidesz Jánosra maradt.

Horváth András itthon érezte magát Orosházán. Testvérei mellett apja is Orosházára költözött, 1780-ban halt meg, 90 éves korában. Első házasságából is több gyermeke született, akik Orosházán és környékén telepedtek meg, majd felesége halála után a felpéci lelkész, Czetter Gottfried özvegyével kötött házasságot. Két

A Horváth András által írt anyakönyv első lapja (1744)

esztendő korától ő nevelte felesége fiát, a nemzetközileg is híressé vált rézmetszőt, aki Czetter Sámuel „orosházi fi” néven elismert művésze volt a bécsi császári udvarnak és az orosz cári palotának.

Horváth pap hűségese őrállója volt Orosházának. 1937-ben utcát neveztek el róla, egyháztörténeti emlékparkunkban pedig az első, 1995-ben avatott kő őrzí nevét.

KOSZORÚS OSZKÁR

Filmajánló

Internettel rendelkezőknek szeretettel ajánljuk figyelmébe az interneten elérhető keresztyén filmeket, amelyeket ingyen, törvényesen lehet megnézni: ilyen film pl. a „Tűzálló házasság” is a következő címen:

<http://www.kma-hu.com/online-tv/filmscatorna/tuzallo.htm>

De ezen a honlapon sok más, nagyszerű, izgalmasan megkomponált, hitelesítő keresztyén film is megtekinthető, hogy ne csak a tévéscatornák sokszor brutális, és lelki szempontból kegyetlenül rossz filmjeivel töltsük az időnket és a lelkünket.

Ha van mód arra, hogy lelki értelemben nemes filmeket lássunk, akkor szükséges kihasználni a lehetőséget, mert lelkiileg nagyon felemelők ezek! Jó értelemben vett lelki szórakozásról is szó van, hiszen izgalmasan, okosan felépülő filmekről beszélhetünk, megvan a tartalmi feszültségük, de ennek ellenére is szabad evangéliumi kritikával figyelni az ilyen alkotásokat.

Vannak olyan mozzanatok, vonások, elvárások, amelyek a mi életstílusunktól idegenek, eltérőek, de nem ezekre kell figyelni, hanem az evangéliumi lényegre. A filmek kivétel nélkül azt szeretnék velünk megértetni, hogy ennek a földi világnak egy vagy egyik nagyon fontos tétele az, hogy mi az életünk vége: üdvösség vagy kárthat. Mert valóban nem mindegy, hogy hol töltjük majd az örökévalóságot.

A világ egyik legnagyobb adventi koszorúját állították fel Budapesten

A hatalmas koszorú vasszerkezetű alapjához 200 bála fenyőt erősítettek hozzá, s a hagyományokhoz ragaszkodva a díszítés 3 lila és egy rózsaszín gyertyából áll. A masnik egytől egyig kimerevített vitorlavászonból készültek, egyenként 2 méter átmérőjük. A koszorú külső megjelenését, technikai kivitelezését, valamint magát a dekorálást Viola Violetta álmodta meg – közölte Belváros-Lipótváros Önkormányzata az MTI-vel. Az alapanyagokat két 12 tonnás kamion szállította a Szent István térre. Az adventi koszorút és a Betlehemet advent első vasárnapján, 16 órakor, Snell György kanonok szentelte meg a Szent István téren, majd Rogán Antal polgármesterrel közösen gyújtották meg az első gyertyát.

Szerkesztői megjegyzés: az evangélikus honlapon (<http://www.evangelikus.hu/nyitlap>) találtuk ezt az MTI-hírt. Vajon minek lehet a jele egy ilyen méretű adventi koszorú? Talán annak, hogy a főváros népe ennyire istenfélő, illetve Krisztus-imádó, karácsonytisztelő? Bizony, jó lenne, ha a lelkekben is kigyulladna a hit lángja. Kiüresedett lelkű emberek szívében újra megszületne a hit. Alapjában véve örülni kell ennek a hírnek, még ha talán szükségtelen is, hogy a külsőség ennyire világméretűen hivalkodó legyen. De a mustármagnyi hit nemcsak nem árt, hanem életmentő gyógyszer is.

Karácsonykor temetésről, halálról

Máté evangéliuma 8. fejezetének 22. verse szerint szólt így Jézus: „Kövess engem, és hagyd a halottakra, hogy eltemessék halottaikat”. Közvetlenül a hegyi beszéd örök értékű tanítása után (nem sokkal az építkezés példázatát követően) mondta ezt Jézus. (Ezt az „építkezés” beszédét fejezte be azzal a képpel, hogy aki hallgat az ő szavára, kősziklára építette a házát, és a szilárd alap miatt semmiféle „életvihar” nem árthat élete épületének, de aki nem hallgat rá, az olyan, mint aki homokra, bizonytalan, gyenge talajra épített, és mivel a viharok kikerülhetetlenek, nagy lesz majd az összeomlása – Mt 7,26kk)

Ilyen nagy összeomlás, nagy életvihar a haláleset is. Talán a legnagyobb! Drámai a betegség és a vele járó fájdalom is, a lelket hasogató magány is, vagy amikor a házasság válik pokollá, de a munkahely elvesztése, a mindennapi kenyér elfogyása is. Mégis: visszafordíthatatlansága miatt talán legnagyobb összeomlás a halál, és annak keserű gyümölcse: a gyász.

A volt cseh származású marxista filozófus, M. Machovec éppen azért siránkozott, hogy könnyű az egyháznak, mert amikor az ember a halállal szembesül, megretten. Ilyenkor akarata ellenére, óhatatlanul mégis csak az Istent keresi, és ha sikerült is egy életen keresztül elkerülnie Isten egyházát, a halál miatt mégis színe elé kerül, mert másképpen nem tudja feldolgozni az élet értelmetlenségét, csak ha a haláltól sújtott gyászoló előtt valamilyen transzcendens (látható valóságon túlra mutató) valóság sejlik fel.

Mindaddig, amíg Orosházára nem kerültem (1993) lelkészi szolgálatra, elhittem a marxista M. Machovec állítását: igen, a végső kérdések felvetik számunkra az élet értelmének súlyos kérdését, és az ember – kényszerből, de mégis – kénytelen az istenkérdéssel foglalkozni. S amikor orosházi lelkészként szembesültem Lelkészi a Hivatalunkon keresztülgyalogló gyászolókkal, akik Istent, egyházat, ígét, imádságot elutasítva úgynevezett társadalmi temetést kértek, egyre jobban megrendültem. Mégsem működnek a végső kérdések? Az emberek nem gondolkodnak?

Tekintettel arra, hogy a tanatológia (halállal kapcsolatos konkrét lélektani kutatások és elméletek) tudományával foglalkoztam intenzíven, igyekeztem megtudni, hogy mi lehet az ilyen emberi lelkekben, hogy még a halál valósága sem gondolkodtatja el őket. Mint a híres anekdota mondja: két tudós vitatkozott, az

egyik istenhívó volt, a másik tagadta Istent. Egyszer a hívó azt mondta a tagadónak: gondolj bele, ha mégis igaz, hogy van Isten és elszámolás! Mert – a józan logika szerint – erre 50% esély van! S a megkérdezett fogta ám a fejét: igen, igaz, hogy 50% esély van! Erre is, arra is.

Érdeklődésem miatt kérdőívet készítettem, és 1998/99-ben, két éven keresztül több mint 200 ilyen kérdőívet töltöttem ki a Lelkészi Hivatalban, társadalmi temetést kérőkkel. Az ív utolsó kérdése a társadalmi temetés okára vonatkozott. S ekkor következett a megdöbbenésem. A válaszok nélkülöztek mindenféle megfogható, értelmes tartalmat. Erre a kérdésre egyszerűen nem volt válasz, nem volt értelmes, értékelhető válasz. A legtöbben azt mondták, hogy „ez volt az elhunyt utolsó akarata”.

Emberi sors szerint én is eltemettem a szüleimet. Édesapámat 2003 januárjában, édesanyámat idén júliusban. A gyász fájdalmában mégis békesség volt (és van) a szívemben, mert végtelenül hálás vagyok az én Megváltómnak, az Úr Jézus Krisztusnak. S ennek egyik oka az, hogy Ő azért született bele ebbe a világba, hogy elhozza számunkra a bűnbocsánatot és az örök életet. Az Úr Jézus megbocsátó kegyelmébe helyezhettem el a szüleimet. Az életből önként távozó édesapámat, a hosszadalmas betegségtől megkínzott édesanyámat. Tudhatom, hogy Jézus Krisztus azért született, hogy megbocsátó kegyelmébe vegye őket, és az ő irgalmas szeretete minden bűnnél nagyobb és hatalmasabb. A földi élet legnagyobb ajándéka, amikor a mulandóság kellős közepén ragyogni kezd a világ világossága, vagyis az Úr Jézus Krisztus megváltó szeretete.

Természetes, nekem is könnybe lábad a szemem, amikor megállok szüleim sírja mellett, és felidézem alakjukat, sok küzdelemmel járó életüket, de szükségtelen

bármit is hazug módon megszépítenem, mert elég csak arra gondolnom, hogy az Úr Jézus Krisztus azért született meg, hogy nekünk bűnbocsánatból fakadó üdvösségünk legyen. Az Ő irgalmába ajánlom újra és újra a szüleimet. Így gyászolva hálás szívvel magasztalom Istent és megköszönöm neki a karácsonyt, hogy az „ige megtestesült”, és elhozta nekünk az örök világosság fényes hírét. Szent karácsony fényében látom e földi életből távozó szeretteinket, és éppen ezért mégis boldogsággal, evangéliumi boldogsággal gondolok rájuk, és arra is, hogy előbb vagy utóbb nekem is el kell mennem innen. De helyünk van Krisztus által Isten országában!

Isten szolgáljaként természetesen ma is fáj (mert látó vagyok), hogy nagyon sokan elvesztették a hitüket, és üres formalitássá lett a temetés, de Jézus szava tanított meg a Mt 8,22 szerint, hogy miért történik itt ez így. S megértettem Jézus szavát: gyászodban te csak kövess engem és hagyd a többi.

A karácsony örömezenetét átszövi a bizonyágtétel az örök életről, üdvösségről. A gyász fájdalmában is boldog ember az, akit megérint ez a szent üzenet. A gyász fájdalmában is Immánuel az Úr Jézus neve, ami azt jelenti, hogy „Velünk az Isten!” [Mt 1,23]. A karácsony legfontosabb üzenete – túl a játékos felszínén – az, hogy megjelent Isten Fia, a világ világossága, „hogy világítsa azoknak, akik sötétségben s a halál árnyékában lakoznak, hogy ráigazítsa lábunkat a békesség útjára.” [Lk 1,78]

„Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” [Lk 2,11] Az „Üdvözítő” szó jelentése a döntő karácsonyi üzenet: üdvösségre vivő! Az örök élet ajándékozója. Fogadjuk el ezt a csodálatos ajándékot!

RIBÁR JÁNOS

Karácsonyi sütemény

Hozzávalók: 1 kg jó meleg szeretet, 1 kg bátorság, 3 dl szorgalom és 1 dl jóság.

A szeretetet szitáld át a türelem szitáján, nehogy pletykamag kerüljön bele! Az egészséget gyúrd össze 1 tojásonyi kedvességgel és takard le tiszta jókedvvel. Ha megkelt, süsd meg a kitartás tüzenél. Szórd meg asszonyi kacagással és tegyél rá pár csepp megfontolást! Vágd fel annyi darabra, hogy eggyel mindig több legyen, mint ahányan az asztalt körülültek, hiszen mindig akad valaki, aki még rászorul...

Beküldte: DEÁK GABRIELLA

Fénysugár-híradó

Nyugdíjas egyesületünk tagjai az elmúlt két hónapban is folytatták a megszokott életüket. Néhány említésre méltó eseményről be is számolunk.

Szeptember 29-én régi tervünk vált valóra, mikor egy 40 fős autóbusszal Kenderesre utaztunk. A közelmúltban ismét városi rangot kapott település múltját, jelenét és jövőjét is meghatározza, hogy 1868-ban a falu jellegzetes barokk kastélyában született Horthy Miklós, Magyarország egykori kormányzója.

Mindenki tudja, hogy a nevével jelzett Horthy-korszakot és a kormányzó szerepét újra kell gondolni. Az elmúlt két évtizedben a történetírás szakított a korábbi szemlélettel, és napjainkra sokkal tárgyilagosabb Horthy-képet alakított ki.

Az 1925-ben bővített kastély egy szárnyát és parkját idegenvezető segítségével látogathattuk meg. Az épület nagyobb részében középiskola és kollégium működik. Néhány teremben rengeteg Horthy-relikviát láttunk: festményeket, szobrokat, fényképeket, régi újságokat, leveleket. Mindnyájunknak nagy élmény volt, mikor kinyitották nekünk a Horthy-család kriptáját. Családtagjai mellé ide helyezték el 1993-ban a Portugáliából hazahozott, újratemetett Horthy Miklóst is.

Egy-két órát időztünk a Tengerészeti Múzeum kiállítótermében, s rengeteg érdekességet láttunk, valamint a múzeum további szobáiban is, ahol helyi és környékbeli gyűjtők mutatták be legkülön-

bözőbb értékeiket (évszázados könyveket és újságokat, háborús emlékeket, ki-tüntetéseket, bélyegeket, fém- és papír-pénzeket, a kenderesi múlt jellemző tárgyait).

Megtekintettük az 1800-ban épült műemlék római katolikus templomot. Az oldalhajók falán szép, bibliai tárgyú festményekben gyönyörködhattunk, amiket 1938-ban a Horthy-familia adományozott.

Mint minden évben, most is szerveztünk egy bográcsos vacsorát. A fehér asztal mellett felszabadult beszélgetés folyt. Külön köszönetet mondunk Szász Istvánnak és feleségének, Manyikának, akik minden esztendőben vállalják az előkészítést és a főzést is.

Mindnyájunknak személyes emlékei vannak az 1956-os forradalomról és szabadságharcról. Október 23-án, a történelmi emlékparkban megrendezett városi ünnepségen sok tagunk jelen volt, egyesületünk nevében koszorút helyeztünk el az 1956-os emlékkőnél.

Örültünk, mikor lehetőségünk nyílt arra, hogy november 25-én, a Petőfi Művelődési Központban, 34-en megtekinthessük a Turay Ida Színház által bemutatott Robert Thomas-darabot, a *Nyolc nő* című bűnügyi komédiát, jeles fővárosi színészek közreműködésével. A közös szórakozás, nevetés, a megszokottól eltérő hangulatú együttlétet jelentett.

Keddenként jövőnk össze nagyobb

létszámmal, s a Halleluja énekkörrel kezdjük együttlétünket. El sem tudjuk képzelni, hogy elmaradjon ez a kedves alkalom. Már 30-35 éneket tanultunk meg, köszönjük Deák Gabi kitartó és türelmes munkáját. A Biblia így mondja: „Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett!” [Zsolt 98,1] Az egyházi énekekkel ráhangolódunk a lelkeszeink által mindig megtartott igei alkalomra, az áhítatra. Ilyenkor mindnyájan komoly lelki feltöltődést kapunk. Csütörtökön sem marad el az igehallgatás, hiszen az összejövetelt az esti istentiszteleten való részvétellel zárjuk.

Továbbra is kötjük a takarókat, az elmúlt hónapokban közel félszáz darabot adtunk át óvodásainknak. Köszönjük a szülők fonalajándékát, amellyel lehetővé tették, hogy folytassuk ezt a munkánkat. Ugyanakkor folyamatosan készülnek a templompadokra a felújított párnák.

Advent van, a készülődés időszaka. Mint minden évben, most is várjuk óvodásainkat karácsonykor. Szívet melengető műsort szoktak előadni, mindig elgyönyörködünk a kicsikben. Természetesen megvendéglésük sem marad el.

Aldott, békés, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk az Orosházi Harangszó minden kedves olvasójának, a következő igével: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” [Lk 2,14]

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Búcsúzás az óévtől

A polgári ősztendő búcsúztatásaként minden december 31-én tartunk istentiszteletet, amelynek hangulata sokakat temetésre emlékeztethet. Az elhunytaktól többféleképpen lehet búcsúzni. Lehet reménytelenül és reményteljesen.

A világ mulatni akar, mert nem mer szembenézni a valósággal. Az „Együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk” mentalitás nem követendő egy keresztyén ember számára. Eszünkbe juthat a Prédikátor könyvének szava: légy jókedvű ifjúságod idején, de tudd meg, hogy Isten mindezért számon kér téged.

Azoknak könnyebb a búcsúzás, akiknek sok rosszat hozott ez az esztendő, és biztos sokan vannak olyanok, akik megtapasztalták a munkanélküliséget, a betegséget. Akit sok öröm ér, az nehezebben búcsúzik, mivel a bizonytalan jövőben ta-

lán nem lesz része felhőtlen örömben. De hogyan is búcsúzhat egy keresztyén másképp, mint a rómaiakhoz írt levél egy gondolatával, mellyel annak idején Isten keresztyén hitre hívta el Augustinust: „Hiszen most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívőkké lettünk: az éjszaka múlik, a nappal pedig már egészen közel van. Tegyük le tehát a sötétség cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit. Mint nappal illik, tisztességben járjunk: nem dorbézolásban és részegeskedésben.”

Nem kell a világgal együtt elvieszni. Össze lehet gyűlni, hallgatni lehet Isten ígését december 31-én is, amely a Zsolt 62, 6–13-ból szól hozzánk. Énekeskönyvünk 175. énekét fellapozva búcsúztassuk az óesztendőt és köszöntsük az újat!

LACZKI JÁNOS

Leánygyülekezeti alkalmaink

- December 20.: istentisztelet Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor, Kardoskúton 14.00 órakor.
- December 25.: gyermekek karácsonya Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor, Kardoskúton 14.00 órakor.
- December 27.: istentisztelet Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor, Kardoskúton 14.00 órakor.
- Az újév első istentisztelete 2010. január 3-án: Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor lesz.
- Az újév első istentiszteletét Kardoskúton pedig 2010. január 10-én, 14.00 órakor tartjuk.

Amikor Isten igéjét hallhatjuk Anyagiokról

Családi istentiszteletek kisgyermekes szülőknek minden vasárnap 9 órai kezdettel a György Vilmos teremben. Télen is kellemes melegben lehetünk együtt. Nagy örömünk ennek az alkalomnak az egyre nagyobb látogatottsága. Az istentisztelet szerkezete és nyelvezete elsősorban a kisgyermekeket veszi figyelembe, de a szülőknek, felnőtteknek is szól az igei üzenet.

Hagyományos istentisztelet minden vasárnap 10 órai kezdettel a nagytemplomban. A fűtés lehetősége szerény módon itt is lehetséges, de ezt a nagyon nagy teret nem lehet igazán felfűteni, ezért érdemes kicsit melegebben öltözni. Szeretettel kérjük a résztvevőket, hogy lehetőleg az oszlopokon belül foglaljanak helyet, mert csak ott vannak elektromosan fűtött padok. S jó lenne egy kicsit egymáshoz is közelebb kerülni.

R. I. T. = Reménység istentisztelet! Ősz közepe óta tartjuk vasárnap esténként 17 órai kezdettel ezt a különleges hangulatú, nagyon kedves istentiszteleti alkalmat. Oldottabb, kötetlenebb, mint a délelőtti, vagy a hétközi, de természetesen Isten igéjéhez kötött ez is. Az énekek a mai kor keresztyén énekei, közöttük a leghíresebbé lett a K. Tóth László által komponált, amely minden alkalommal elhangzik.

Ezek azok az alkalmak, amelyekkel megszentelhetjük a vasárnapot. Mindenki választhat lelki ízlése szerint, mert fontos, hogy vasárnap ne múljon el istentisztelet, elmélyült igehallgatás nélkül.

Hét közben is vannak fontos lelki alkalmak, ezekre szintén szeretettel hívjuk fel a figyelmet.

Minden kedden reggel 8 órakor reggeli áhítat egy olyan liturgiai keretben (gyülekezeti liturgikus könyv segítségével), ahol a közösségnek nagyobb szerepe, ré-

sze van az áhítatban. Kedden délutánonként a Fénysugár Nyugdíjas Klub keretében van kedves alkalom, amikor Deák Gabriella vezetésével Halleluja énekóra van, rövid áhítattal kiegészítve.

Bibliaórát szerdánként tartunk, 17 órai kezdettel. Ennek az alkalomnak az a célja, hogy alaposabb legyen a bibliáismertünk, illetve gondolkozzunk közösen hitbeli dolgainkról. S a bibliaóra egyik fontos része a közös imádság.

Csütörtökön istentisztelet 17 órai kezdettel. Általában Útmutatónk alapján vesszük az igéket, mint igehirdetési alapigéket. Minden harmadik csütörtökön ünnepeljük az oltári szentséget, azaz magunkhoz vehetjük az Úr Jézus testét és vérért.

Pénteken reggel 8 órakor ismét reggeli áhítat. Az Útmutatóban található, péntek reggelre rendelt igék általában Jézus Krisztus szenvedéstörténetéből valók, vagy arra utalnak.

Szombatonként 17 órai kezdettel a fiatalokat várjuk az ifjúsági lakásba éneklésre, beszélgetésre, közös gondolkodásra.

A nem hetente ismétlődő alkalmak:

Férfiak sátra a hónap második csütörtök estéjén, a 17 órakor kezdődő istentisztelet után, itt „csak” a férfitestvérekkel alkotunk beszélgető közösséget. Jelenleg a Szentírás egy-egy jelesebb, kiemelkedőbb férfialakjáról beszélgetünk.

Speciális bibliaóra presbiterek és képviselő-testületi tagok számára a hónap első keddjén, 17 órai kezdettel. Az ige fényében vizsgáljuk, hogy mit jelent, vagy mit kellene jelentenie a gyülekezeti szolgálatnak. Egyházunk is törekszik arra, hogy képezze azokat, akik Krisztus nevében – esküvel! – szolgálatot vállalnak. Sok éve gyülekezeti gyakorlatunk ez a képzés.

RIBÁR JÁNOS

Alig van olyan Orosházi Harangszó újság, amiben ne íránk le rövidebben vagy részletesebben, hogy az egyházközség anyagi életét a gyülekezeti tagok biztosítják. Hiába van bérleti vagy temetői bevétel, az nem az egyházközség működtetésére van felhasználva, hanem az épületek karbantartására, tetők javítására, számos dologi kiadásra.

A gyülekezeti életet másik három bevételi forrás biztosítja: 1.) az istentiszteleti offertórium vagy perselypénz, 2.) az egyházfenntartói járulék (régiesen adó), 3. az adományok alkalmanként. Minden bevételzett és kiadott pénzüsszeagről belégnak, nyugtának szükséges lennie, és pontosan kell vezetnie a pénztárosnak és a könyvelőnek. A gyülekezeti számvéviszék pedig negyedévente ellenőrzi a pénzkézelségi gyakorlatot, semmiféle szabálytalanság sem engedhető meg.

Mindenkinek megköszönjük adakozókészségét a 2009-es esztendőben, amivel a nehéz gazdasági helyzet ellenére is hozzájárult egyházközségünk anyagi életéhez. Köszönjük az istentiszteleti perselypénzeket, de a járulékokat és az adományokat is egyaránt.

Az esztendő befejeztével elkészül a zárszámadás, amit a számvéviszék ellenőrzi és az egyházközség elnöksége – az adminisztráció segítségével – ismertet a presbitérium és a képviselő-testület előtt. Ezek tagjainak joga van a pénztárkönyvekbe személyesen is betekinteni.

Istennek adunk hálát azért, hogy egyházközségünk a gazdasági válság ellenére sem küzd anyagi nehézségekkel, de tudjuk, hogy hűséges gyülekezeti tagjainknak is köszönettel tartozunk ezért. Isten áldása van mindazokon, akik szívük után pénztárcajukat is megnyitották Isten ügye felé.

Buszjárat istentiszteletekre

Felhívjuk minden érdeklődő figyelmét, hogy akinél segítenünk szükséges abban, hogy vasárnaponként eljusson istentiszteletre, iskolánk kisbuszával érte meggyünk. Ehhez csak az igényt kelle bejelenteni a Lelkészi Hivatalban, hogy tudjunk róla, és akkor a kisbusz úgy térül-fordul, hogy mindenkit felvegyen és elhozzon az istentiszteleti alkalomra, illetve természetes a hazaszállítás is.

Misszionáriust várunk

Szeretettel mutatjuk be a 2010. február 7-én, szombaton 15 órai kezdettel tartandó szeretetvendégségünk előadóját: Dr. Keszi Krisztinát, aki 2006 februárjától szolgál Zambiában, egy klinikán, ahol ő az egyedüli orvos. Ott elsősorban a környező falvak járó betegeit látja el, de van szülészeti, elfekvő- és fertőzőrészleg is. Természetesen a környékbeli minden-

féle betegséggel ezt a klinikát keresik fel. (A György Vilmos-teremben fog képes beszámolót tartani a szolgálatáról.) Igaz, hogy ez a szeretetvendégség szombatra esik, de kivételesen szeretettel kérjük mindenki megértését, mert jeles bizonyágtévőnk így tudta vállalni a szolgálatot. S nekünk is fontos, hogy hallhassuk, miként terjed manapság is Isten igéje.

Advent az iskolában

„Annás és Kajafás főpapok idején szólt az Úr Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. Ő elindult és hirdette a Jordán egész környékén a megtérés keresztségét a bűnök bocsánatára, ahogyan meg van írva Ézsaiás próféta beszédeinek könyveiben: »Kiáltó hangja szól a pusztában: Készítsétek el az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit: minden szakadékot töltsétek fel, minden hegyet és halmot hordjatok el, legyen a görbe út egyenessé, a göröngyös simává: és meglátja minden halandó az Isten szabadítását.«” [Lk 3,2–6]

Adventben felgyorsulnak életünk eseményei, valahogy sokkal több energiára van szükségünk, hogy erőnk legyen a mindennapokhoz. Most jött el az az időszak, amikor mindenkinek kell valami: anyunak majd karácsonyra méregdrága szemránckrém, a polgármesteri hivatalnak papírok, a cégeknek a befizetett számlák, a könyvtárnak a csúszó könyvek és persze a büntetés, a beteg rokonnak pedig gondoskodás és C-vitamin. S közben fogy a türelem, az erő és az egészség.

Ilyenkor az ember lelke önkéntelenül is Istenhez kiállt: „Szabadíts meg, Uram, tölts fel újra erővel és szeretettel, hogy kiutat találjak vagy hogy tovább bírjam!” Ekkor Isten szól, és ugyanazt mondja, amit már máskor is hallottunk tőle, amit már az idők kezdete óta közvetít: „Egyenesítsd ki a görbe utadat, hordd el az akadályt okozó halmokat, töltsd fel velük a csapdányi szakadékaidat, és eljön a szabadulás. Fogd az életet és formáld át úgy, ahogy azt mutattam, és meglátod, megérezed a szabadítást.”

Isten az életünk teljes átforgatását kéri, a mindent uraló és túlélő ösztönünket hajtó ego legyőzését, egy alapvető szemléletváltást: a megtérést. Az Istenhez térünk vigasztalásért, és lám, Ő is akar valamit: de nem egy drága kacatot, hanem a legdrágábbat, amihez nekünk akkor sincs erőnk, amikor szép és egyszerű napokat élünk.

Nem megy a tömött buszon, megrakva bevásárlószatyrokkal a felebaráti szeretet, vagy a több órán át tartó várakozás után elénk tolakodó felé a türelem, és pokolian nehéz a megbocsátás, amikor az embert a legkicsinyesebb dolgokkal minduntalan megalázzák. Nem megy, nem megy, Uram, egyszerűen nem megy!

Megjelent és ránk tekint az Isten, látja szemünkben a könnyet, arcunkon a fá-

radtságot, szívünkben a fájdalmat, és tudja, hogy mindez bánt bennünket. Mert szívünk mélyén akarjuk ezt az életet, az igazságot, a szépet, a nemest, az Istenhez közelit, a vele való közelséget; csak hát nem megy a halmok elhordása, lehetetlen annak az útnak a kisimítása, amin járunk, mert átkozottul göröngyös. És Isten látja, hogy fájlaljuk mindezt, bánjuk tehetetlenségünket és erőtlenségünket, pedig ismerjük, tudjuk, akarjuk a jót, akarjuk, hogy túl tudjunk lépni önmagunk árnyékán, akarjuk a megtérést, a másfajta életet.

Keresztelő János az Istennel való találkozás után kijött a sivatagból. Kilépve a szent helyről, a természet templomából, elment az emberek közé és hirdette a keresztséget a bűnök bocsánatára. És nem telt el sok idő – talán pár hét – és eljött hozzá a szabadító Jézus Krisztus, hogy megkeresztelkedjen. Jézus már köztük járt, amikor ezek a mondatok elhangzottak János szájából. Az Isten, mint a tékozló fiú elé az Atya, úgy siet, úgy jelenik meg, úgy bocsát meg. Pedig a hazatérő tékozló fiú szívében sem volt más, csak mélységes gödrök és hatalmas sziklák, melyek az elszakadása óta életútját szegélyezték. De ott volt a bűnbánat és a vágy az atyai ház után. Inkább lett volna cseléd apja házában, mint bárhol, bármi más. Inkább lesz szolgája azoknak, kik szeretik őt, mint bojtára bűzös disznóknak.

És lám, az apja elébe megy, a megbánott, a megsértett, aki ellen igazán vétett. Megáll előtte az, akihez az út végtelennek és pokolian nehéznek tűnt, és a szemében nincsen más csak szeretet! Azok után, hogy hatalmáért és jussáért, halálát akarta, majd őt megalázza hagyta el őt saját gyermeke, hogy önállóan legyen rossz sáfára saját életének. Az Úr most előtte áll, megbocsátva bűnt és ámulást, elfedve gyermeke fejére szakadt minden gyalázatot. Megmenti őt a testi-lelki éhhalál gyalázatából, és azzá teszi, aki volt. Szeretett gyermekévé, családja méltó és fontos tagjává.

Eljött Jézus, eljött Jánoshoz és eljött hozzánk, hozzám, hozzád és mindenkinek. Még meg sem száradt a víz a megfáradtak és a bűnt, halált, fájdalmat el-

hagyni vágyók szemén és homlokán. Jézus már bejárta a hozzájuk vezető utat, amit nekik kellett volna megtenniük.

Eljött és megütötte lábát az emberek lelkéhez és annak üdvösségéhez vezető úton a göröngyös halmokban, és hajlandó volt belehalni életük görbe ösvényébe, az emberi önzés szakadékába, hogy feltámadva kiegyenesítse, sima úttá tegye. Az életet, az ember életét halál előtt és halálon túl, amely élet Istenhez vezet.

Adventben Jézus születésének ünnepeére készülünk. S arra vágyódunk, hogy lelkünk ismét és újra az Úrhoz emelkedjen. Hogy ne legyen többé hétköznap csak ünnep, mely egyre nő, megszínesíti, megváltoztatja, átforgatja életünket. Ünnepe, amit Isten hozhat el, s nem Mikulás, nem koszorú, nem szemránckrém, nem küzdelmekkel teli sorban állás, csak Isten. Hogy a fahéj és narancs felett Isten ilata töltsse be a lakást és tegye az adventet azzá, ami!

Van egy mondás, amely így szól: „Isten tud a görbe sorokra is egyenesen írni”. Nincs mód arra, hogy az ember önmaga elsimítsa az akadályt. Mert Isten megmutatta a távolságot, amely köztünk és közte áll. Megmutatta az emberek útját, mely kanyargósan félrevezet. Hiszen a bűn, a tehetetlenség, az ego olyan külső és belső kényszer, amit nem tudunk egykönnyen legyőzni.

Ez a távolság pedig beteggé tesz, távol otthontól, az atyai háztól, egyedül, vagy maroknyian a zord világban, még akkor is, ha mi akartuk, ha mi akartunk felnőttként élni, dönteni, hogy szerintünk mi a jó és mi a rossz. Beteggé válunk, ha nem vagyunk otthon, ha nem vesz körbe annak a gondoskodó szeretete, akihez tartozunk, akié vagyunk, aki gondot visel minknek.

Az Isten felénk közelítő szeretete olyan, mint a C-vitamin a meggyengült szervezetnek: erőt ad, mely újjá épít, nem roncsolva, mint az antibiotikum, mely pusztít jót-rosszat egybe véve.

Csak tölts, csak erősíts az Isten egyre növekvő fénye, s ahogy a világban nyúlnak az éjszakák, úgy lesznek bennünk egyre hosszabbak a verőfényes nappalok, s lesz teljes a gyógyulás, mikor Jézus gyönyörű arca ránk mosolyog.

Mit árthat nekünk a külvilág – zúgó-lódó tömegben szakadó bevásárlószatyor –, ha az Isten vár OTTHON, az út végén... ránk!

Névadás vagy keresztelő?

Intézményünk október 31-én ünnepelte nevének felvételét. Névadás vagy keresztelő volt-e ez az alkalom? Feltétlenül az utóbbi kifejezés illik ahhoz az ünnephez, melyet intézményünk gyermek és felnőtt közösségével, a szülőkkel és meghívott vendégeinkkel átélhettünk, hiszen Isten megszentelő jelenléte végigkísérte az ünnepi programot. Országos eseményként is számon tartott jeles ünnepséggé magasztosult iskolánk „keresztelője”, mely Székács József születésének 200. évfordulója tiszteletére, a Székács Emlékvévként számon tartott ünnepi sorozat lezárása volt. Nevezetes ünnep számunkra, hiszen az ország egyetlen, Székács Józsefről elnevezett oktatási intézménye az orosházi evangélikus óvoda és iskola. Büszkén és Isten iránti hálával viseljük ezt a nevet.

Ünnepi istentisztelettel kezdődött a nap programja a zsúfolásig megtöltött ősi evangélikus templomunkban. Olyan sokan voltunk, hogy tanulóink egy része már a karzatokra „szorult”. Kimondhatatlan öröm, hogy ilyen ünnepeken lassan kicsinek bizonyul a hatalmas templomtér. Gáncs Péter püspök úr igehirdetése a hallgatóság „apraját és nagyját” egyaránt megérintette. Arról beszélt, hogy milyen felemelő érzés és elkötelezettség, ha Istentől nevet kap egy intézmény. Olyan valakinek a nevét, akinek hitvallását is örökölhetjük: „Igazságot szólni szeretetben.”

Az ünnepi istentisztelet az intézmény megáldásával folytatódott. Elhangzott az ősi Confirma is a jelenlévő evangélikus lelkészek szolgálatával. Az óvodások és az iskola tanulói rövid műsorral színesítették az alkalmat. Az ünnepi istentisztelet közgyűléssel ért véget, melyet Jantos István egyházközségi felügyelő vezetett. Jegyzőkönyvben rögzítették az utókor számára a gyülekezet oktatási intézményének névfelvételét.

Ezután köszöntőt mondott:

- Radosné Lengyel Anna, a Déli Egyházkerület felügyelője,
- Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő,
- Németh Béla, Orosháza város polgármestere, gyülekezetünk presbitere,
- Dr. Dancsó József alpolgármester, országgyűlési képviselő és
- Blahó János, a Táncsics Mihály Gimnázium igazgatója, aki nem üres kézzel érkezett: az egykori evangélikus gimnázium pecsétjével ajándékozta meg az új nevet viselő intézményt.

A névfelvétel ünnepe sokakat indított segítségére, adományozásra. Közöttük volt Vigyikán György öntömester, aki művészi kivitelű plakettet készített, mellyel az ünnepség keretén belül a következőket ajándékoztuk meg:

- Gáncs Péter püspök urat, akinek köszönhetjük a névfelvétel ötletét és az intézményről való gondoskodást;
- Ribár János esperes urat, aki az iskolaépítés során szerzett elvülhetetlen érdemeket, lelki és a szó valódi értelmében;
- Domokos László megyei elnök urat, akinek az intézmény megyei felügyeletét és a rólunk való megyei gondoskodást köszönhetjük;
- Németh Béla polgármester urat, aki

az iskola megalakulásakor alpolgármesterként bábáskodott az ügy érdekében, most pedig polgármesterként is törődik az iskolával.

- Dr. Dancsó József alpolgármester urat, aki városvezetőként, politikusként, szülőként segíti az iskola működését;
- Musztafáné Horváth Györgyit, aki az iskolaindításban szerzett elvülhetetlen érdemeket, az első évek lelki vezetésében nagy szerepe volt;
- Pintér János nyugalmazott esperes urat és Győri Gábor esperes urat távollétükben köszöntöttük és köszöntük meg az iskolaindításkor végzett szolgálataikat.

– A Táncsics Mihály Gimnázium közösségével közös a gyökerünk, közös a múltunk. Blahó János igazgató úr vette át azt a plakettet, melyet viszonzásként is szántunk a beces ajándékért.

Az istentisztelet zárásaként emléktábla-avatására került sor templomunk déli homlokzatán. Ennek szolgálatát Gáncs Péter püspök úr végezte.

A közös ünneplés az iskolában folytatódott, ahol terített asztal várta a meghívott vendégeket. A megvendéglés előtt még itt is ünnepi pillanatokot élhettünk át. Varga Béla farafaragó Székács-szobrot készített erre az alkalomra, melynek ünnepélyes bemutatásával kezdődött az iskolai program. A vendégek megtekinthették azt a Székács Józsefről készített emléktáblát is, melyet Budavári Tibor ajándékba készített az iskolának és szép dísz lett az épület előterének.

Kákay István, az Országos Egyházi Iroda igazgatója pohárköszöntőjével kezdetét vette a megvendéglés, a kötetlen beszélgetés, a testvéri, baráti együttlét.

Szép volt ez a nap és elmondhatjuk, hogy méltó is Székács püspök emlékéhez, akinek neve és személye mostantól elválaszthatatlan orosházi evangélikus oktatási intézményünkétől.

Összegzésként közzé tesszük Jantos Istvánné ünnepi gondolatait, melyek a névfelvétel alkalmával hangzottak el:

Oktatási intézményünk újabb emlékeztető iskolatörténeti eseményének örvendezhetünk ezen ünnepélyes alkalommal. Egyházi óvodánk, iskolánk alapítása óta sok-sok nevezetes mérföldkő jelezte az idő múlását, az intézmény fejlődését, erősödését. Ez a mostani esemény a születés óta eltelt időszak méltó megkoronázása. Nemcsak egyszerű névadásról van szó,

hanem hálaadással is Istennek azért a drága ajándékért, melyet oktatási intézményünkkel adott egyházunknak, városunknak és gyülekezetünknek. A hálaadás mellett még áldásról, megszentelődésről is szól ez az alkalom. Úgy, ahogyan azt egy család gyermekének keresztelőjén átélhetjük. A keresztelő ünnepi alkalmán Isten oltalmába ajánljuk a gyermeket. Legyen ez így intézményünk esetében is. Isten oltalmazó szeretete őrizze az új nevet viselő intézmény további működését. E naptól kezdve most már nemcsak hivatalosan, hanem Isten megszentelő jóváhagyásával is megpecsételve nevezhetjük intézményünket Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumnak. Székács József nevét vettük fel születésének 200. évfordulója alkalmából. Miért éppen a mi intézményünk részesült ebben a megtiszteltetésben? Egyszerű a magyarázat. Székács József püspök úr, Orosháza jeles születő és büszkesége, aki példaként állhat bármely oktatási intézmény gyermek és felnőtt közössége előtt. Így áll előttünk is az a lelkész és tudós, akinek életútja, életvitele, lelki nagysága, bölcsessége az utókor számára is követendő példát adott. Tanulóink – nevelőik segítségével

és irányításával – ebben az évben igyekeztek alaposan megismerni Székács József életét, munkásságát. Néhány emlékeztető gondolat:

A kivételes képességekkel rendelkező egyszerű falusi tímárfiúból kitartó szorgalommal, akaratérő-

vel és Isten segítségével lett tudós lelkész, a pesti gyülekezet hűséges pásztorja, a Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja. Méltán nevezték őt az ország papjának.

Élete példa arra is, hogy Isten megfordíthatja életünk szekerét, és ha

elfogadjuk tőle a helyes irányt, bőségesen megjutalmaz azért, ha Őrá hallgatunk. Életrajzából tudjuk, hogy ez nemcsak szimbólum, hanem valóságosan megélt, megtörtént esemény Székács József életében. Életfilozófiája, nemzeti érzelme kiváló jellemvonásokkal gazdagította egyéniségét.

Az iskolaügy olyannyira fontos volt számára, hogy protestáns iskolát alapított és iskolai lapot szerkesztett. Felismerte, hogy a nemzet felemelkedését az oktatás segítségével lehet előmozdítani. Fontosnak tartotta a magyar nyelven megszólaló ígérdeklődésű nemzeti identitás erősítését. Elöl járt a rászorulóknak segítségében, jótékonyági egyleteket hozott létre, a tehetősebbeket adakozásra buzdította. Ma is aktuális problémákra adott választ életével, cselekedeteivel.

A mai naptól nemcsak nevét kapja Székács Józseftől intézményünk, hanem hitvallását, életprogramját is, melyet jelmondatunkként kívánunk őrizni. Ez számunkra azt jelenti, hogy intézményünk feladata, pedagógiai programja és célkitűzése is lesz ezután: „Igazságot szólni szeretetben.” Isten segítse közösségünket a megvalósításban!

JANTOS ISTVÁNNÉ
igazgató

Pedagógus-csendesnapok Berekfürdőn

„A mi Istenünk az Úr! Megőrizt bennünket minden úton, amelyen jártunk.” [Józs 24,17]

2009. november 27–28-án – az elmúlt évhez hasonlóan – az idén is megrendezésre került intézményünk pedagógusai számára a kétnapos elcsendesedés.

Péntek reggel várakozással tekintettünk az elkövetkező két nap elé, mikor elindultunk autóbusszal Berekfürdő felé. Már az utazás is jó hangulatban telt, beszélgethettünk azokkal a kollégákkal is, akikkel nincs napi kapcsolatunk.

A csendesnapoknak otthont adó Megbékélés Háza Református Konferencia- és Képzési Központ színvonalas szálláshelyeinek elfoglalása után áhítattal és diameditációval kezdődött a program, melyet Kopf András iskolalelkész tartott. Az áhítatok témái az adventi időszakról szóltak. Megismerhettük a „Tíz törvény a lelki nyugalom eléréséhez” útmutatót,

amit hasznosítani tudunk a munkánk során is. A délután folyamán Dr. Hafenschner Károly evangélikus lelkész tartott előadást „Találkozások” címmel.

Kopf András színvonalos előadása és lélekelő áhítata után szabadprogram következett. Ennek keretében választani lehetett többek között táncból, Activity és Beugró társas játékok közül. Hajdú Attila tanár előadást tartott a Húsvét-szigeletről és Pápua Új-Guineáról az érdeklődők számára. Rendkívül közösségformáló volt az 500 db-os Machu Picchu puzzle kirakása.

Nagyon jó hangulatú két napot töltöttünk el együtt, amiben jelen volt a zene, a beszélgetés, az egymásra figyelés. Úgy gondolom, sokkal nyitottabbak lettünk egymás felé, egyre inkább erősödik az összetartozás bennünk. Ezt jelképezi az is, hogy a záró áhítat és az azt követő agapé többünk szeméből könnyet csalt ki. Éreztük, hogy olyan áldott két nappal ajándékozott meg a Jó Isten, amit hazavihettünk magunkkal családunkba, munkahelyünkre egyaránt.

MIKÓNÉ PETROVSZKY BRIGITTA

Márton-bál 2009

„Tudjuk pedig, hogy aki szűken vet,
szűken is arat, és aki bőven vet, bőven
is arat. Mindenki úgy adjon, ahogyan
előre eldöntötte szívében, ne kedvetlenül
vagy kényszerűségből, mert a jókedvű
adakozót szereti az Isten.” [2 Kor 9,6–7]

Ennel a bibliai gondolatnak a jegyében került megrendezésre november 14-én – immár negyedik alkalommal – iskolánk jótékonyági bálja, a Márton-bál, melynek célja a nehéz anyagi körülmények között élő diákok támogatása.

Megtisztelő érzés volt számomra, hogy iskolánk Szülői Közössége nevében köszönthettem a megjelenteket. Úgy gondolom, nem mindennapi dolog ez a mai világban, hogy egy iskola elmondhatja magáról, hogy náluk egy gyermek sem maradhat le anyagiak miatt kirándulásról vagy színházlátogatásról. Gondoljunk csak bele, hány olyan gyermek van, akinek az iskola által szervezett alkalmon kívül nincs lehetősége eljutni színházba, múzeumba vagy táborokba! Gondoljunk csak bele, milyen érzés lehet gyermekfejjel átélni azt, amikor egy kirándulás befizetése előtt azt mondja a szülő, hogy nem mehetsz gyermekem, mert nincs pénz. Ezen a helyzeten kívánunk segíteni.

Hálával és köszönettel tartozunk iskolánk vezetőségének, hogy évről évre lehetőséget biztosít a bál megrendezésére és az így befolyt összegből sok család számára nyújt segítséget! Köszönjük megjelent vendégeinknek, a támogató cégeknek, magánembereknek a felajánlott tombolatárgyakat, a pártolójegyek megvásárlását és az alapítványunkra befizetett pénzeszegeket.

Itt ragadom meg az alkalmat – bár még messzire van –, hogy invitáljam a kedves olvasót a jövő évi Márton-bálra, mely az idén is nagyon jó hangulatban telt. Iskolánk tanárnőiből álló néptánc-csoport és diákjaink társastánc-bemutatója, valamint Józsa Mihály előadása színesítette az estét. Szeretnénk, ha jövőre még több szülőt köszönthetnénk bálunkon. Iskolánk összes szülője nevében:

SZABÓNÉ IVÁNYI ERIKA
a Szülői Közösség elnöke

FELVÉTELI TÁJÉKOZTATÓ

„Az iskolai oktatásnak, nevelésnek az a feladata, hogy a tanulókat vallásos, erkölcsös és nemzeti szellemben magasabb általános műveltséghez juttassa.”
[Klebensberg Kuno]

2009. december 4-én, 8–11 óráig nyílt napot tartottunk a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban a leendő 9. osztályosok számára. Ezen a napon szeretettel vártuk a város és a környező települések nyolcadikos diákjait a szüleikkel együtt.

Iskolánk a város egyetlen egyházi iskolája, olyan oktatási intézmény, ahol az óvodás kortól 12. osztályig tanulhatnak a gyerekek.

Jelenleg 536 kis- és nagydiák tanul az iskolában. Az őket tanító nevelők alapvető célja az, hogy korszerű tudást adjanak növendékeiknek keresztyén értékrend szerint, a társadalom értékes tagjává, érett személyiséggé neveljék őket.

Az iskola evangélikus-keresztyén jellegéből adódóan hagyományos értékeket próbálunk közvetíteni a gyerekeknek. Ezek az értékek keresztül érezhetik meg gondoskodó szeretetünket, türelmünket, folyamatos figyelmünket, s biztonságban érezhetik magukat. A napjainkban kialakult nagyobb iskolai közösségekkel szemben a mi iskolánk kis létszámú csoportokkal működik, ezért családi légkört, több törődést, tudunk biztosítani tanítványainknak. A gyerekeket felekezeti hovatartozás nélkül várjuk.

Az intézményvezetés szívesen fogadja érdeklődésüket, és ad bővebb felvilágosítást személyesen vagy telefonon: 06 68 419-269.

NÉGÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

Tagozatkód: 01

Az érettségi bizonyítvány megszerzésével felsőoktatási intézményekben történő továbbtanulásra, illetve felsőfokú szakképzésre való jelentkezésre készítjük fel a diákokat.

– Minden évfolyamon felekezet szerinti hitoktatás folyik, mely nemcsak a kultúra, a műveltség szempontjából fontos, hanem emberségre, erkölcsösségre nevel.

– Emelt- és középszintű érettségire felkészítéssel segítjük tanulóink továbbtanulását.

– Kiemelten kezeljük az anyanyelv oktatását.

– Az idegen nyelv oktatása csoportbontásban: angolból és németből.

– Tanulóink megszerezhetik középfokú nyelvvizsga-bizonyítványukat.

– Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az informatikát.

– Az ECDL-re (Európai Számítógép-használói Jogosítvány) való felkészítést a korszerűen felszerelt számítástechnikai termeinkben biztosítjuk.

– A diákklub segít a szabadidő igényes eltöltésében.

– Kollégiumi elhelyezés megoldható.

Felvételi vizsga nincs, a felvétel tanulmányi eredmény alapján történik (3,50 felett).

HATÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

Tagozatkód: 03

Hatosztályos gimnáziumunkba szeretettel várjuk azokat a diákokat, akik iskolánkat választják, és nálunk kívánják folytatni tanulmányaikat, egészen az érettségiig. Tanítványainkat felsőoktatási intézményekben történő tanulmányokra készítjük fel.

– A tanulók 1., illetve 7. osztálytól kezdve olyan közösségben nőhetnek fel, ahol megtanulhatják a tolerancia, az egymás mellett élés különböző formáit.

– Iskolaváltás nélkül folytathatják tanulmányaikat 8. osztály után.

– Az évfolyamokon felekezet szerinti hitoktatás folyik, mely nemcsak a kultúra, a műveltség szempontjából fontos, hanem emberségre, erkölcsösségre nevel.

– Emelt- és középszintű érettségire felkészítéssel segítjük tanulóink továbbtanulását.

– Kiemelten kezeljük az anyanyelv oktatását.

– Emelt óraszámú idegennyelv-oktatás: angol, német.

– A 9. és 10. évfolyamon latin nyelv oktatása történik.

– Tanulóink megszerezhetik közép- vagy felsőfokú nyelvvizsga-bizonyítványukat.

– Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az informatikát.

– Az ECDL-re (Európai Számítógép-használói Jogosítvány) való felkészítést a korszerűen felszerelt számítástechnikai termeinkben biztosítjuk.

– 9. évfolyamtól diákklub áll rendelkezésre.

– Kollégiumi elhelyezés megoldható.

Felvételi vizsga nincs, a felvétel tanulmányi eredmény alapján történik (4,00 felett).

Az együttlét ereje, az alkotás öröme

Idén szeptember 24–26. között a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ látta vendégül az EGOT, vagyis az Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozójának résztvevőit. Tizenkét intézményből több mint háromszáz diák érkezett a folyók városába. A háromnapos találkozó mottóját Weöres Sándor egyik verséből kölcsönözték a szervezők:

„Örömöm sokszorozódjék a te örömödben.
Hiányosságom váljék jóssággá benned.
Alattad a föld, fölötted az ég,
benned a létra.”

Ezek a lélekszólító mondatok többször elhangoztak szavalva, dalolva, illetve a záró istentisztelet prédikációjának egyik vezérfonalaként is.

Gimnáziumunkat 15 diák és 4 tanár képviselte. A diákok élménybeszámolói és néhány fénykép segítségével mindannyian átélhetjük a győri találkozó hangulatát, amelyen a részt vevő diákok „kipróbálták” az együtt alkotás örömét.

A csoportok a pénteki gálaesten mutatták be produkcióikat az egykori győri zsinagógában. A jó hangulatú három na-

pot hangulatos szabadtéri istentisztelet zárta a győrújbaráti gyermektáborban. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke – aki rövid ideig létrán állva (is) prédikált – igehirdetésében Weöres Sándor gondolatait és Jákob álmát kapcsolta össze: „Minden istentiszteleten megnyílik az ég, hogy Isten szava eljuthasson hozzánk, a mi imáink pedig a Teremtőhöz juthassanak. Ilyenkor ama bizonyos létra folyamatos „használatban” van. Ha életünk során nem a teljesítmények, az előbbre jutás létrájára lépünk, hanem arra, amelyik Istenhez, amelyik egymáshoz vezet, az azt jelenti: Krisztus él bennünk, otthon vagyunk. Ha egy embertársunkat

megtiszteljük, az egy fok, ha egy tévedésünket beismerjük, az két fok, ha biztatás, rendre intés nélkül cselekedjük a jót, az tíz fok ezen a létrán. A gyermek, a szeretet, a köszöntés, mind-mind egy újabb fok felfelé. Azt tudhatjuk, hogy ezen a létrán mikor indulunk, azt viszont nem, hogy mikor érkezünk. Ez már a gondviselésen

mulik” – hangsúlyozta végül a püspök.

Az istentisztelet után a részt vevő gimnáziumok képviselői szétbontották azt a fából készült haranglábat, amelynek elemei az egyes intézményeket, összetartozásukat jelképezik, azzal a reménnyel, hogy a következő találkozón, Sopronban majd ismét felépíthetik. A folytatásban következzen néhány diákunk személyes beszámolója:

„Az esti gálán minden kategória résztvevői bemutathatták, hogy mit értek el egy nap alatt. Fantasztikus eredmények születtek a média, színjátszósok, akvarell, zenészek és sok más csoport résztvevői között. Hihetetlen, hogy az emberek egy kis együttműködéssel, összefogással, szeretettel és persze segítséggel, milyen szép eredményeket tudnak elérni. Az esti gála után a napot táborút zárta, amelyen felszabadultan énekelt mindenki. Ez a találkozó csodálatos volt számomra.”
Krámlí Lola (9/6)

„Nagyon jól éreztük magunkat ebben a pár napban. Volt városnézési lehetőség is. Sajnos mi Győr szépségének csak egy darabkájába kaphattunk betekintést, de így is le voltunk nyűgözve. Csodálatos templomokban tettünk látogatást. Volt alkalmunk kipróbálni a „sárkányhajókázást” is. Rövid tájékoztatás, felkészítés után azonnal vízre szállhattunk. Sok emberrel találkozhattunk, barátkoztunk. Nagyon örülök neki, hogy volt alkalmam

ezen a találkozón részt venni, hiszen nagyon sok mindent tanultam. Remélem, két év múlva ugyanilyen magas színvonalú lesz az EGOT, amelyet Sopronban fognak megszervezni.”
Oláh Ágnes (10/6)

„Péntek délelőtt kezdtük a gyakorlást az esti gálaműsorra. Nagyon izgalmas volt a munka, mivel csak reggel kaptuk meg azt a kottát, amiből este játszaniuk kellett. Eleinte Molnár Gyula foglalkozott velünk, amíg meg nem érkezett Medveczki Ádám karnagy úr. Nagy megtisztetésnek éreztük, hogy – bár rövid időre – egy ilyen művész irányítása alatt zenélhettünk. Sokat tudtunk tanulni egymástól, eleshettünk egy-egy jó technikát. Az esti előadás nagy élmény volt számunkra, s a közönség óriási tapsal fejezte ki elismerését.”
Kis Anita (11/6)

„Rendteleg program közül választhatunk. Fantasztikusan sikerült az alkotótábor, nagyon jól éreztük magunkat és barátokat is szerezhettünk. A gyönyörű munkáink elkészítésében dr. Alexay Zoltán biológus, természetfotós volt segítségünkre. Őt helyszínen készíthettük el természetfotóinkat, a Duna közelében. Munkáinkat bemutathattuk a zsinagógában megrendezett gálaműsoron. Egy kis videóba foglaltuk össze az aznapi munka termését, amit minden résztvevő megnézett és nagy tapsal illetett.”
Kis-Horváth Dóra (12/4)

„A rendezvény elérte célját: a közös programok segítségével új kapcsolatokra tettünk szert, illetve megismerkedtünk más evangélikus iskolák diákjaival. Szá-

momra a legnagyobb élményt a közös éneklések, áhítatok, éjszakába nyúló személyes beszélgetések jelentették az újonnan megismert fiatalokkal. A találkozó után élményekkel gazdagodva térünk haza, várva a két év múlva ismét megrendezésre kerülő találkozót.”
Vincze Délia (10/6)

A Partiumban jártunk

Élménybeszámoló

„Ha távol vagyunk, képzelődünk.
Induláskor sajnó szívvél hagyjuk
magunk mögött a gyöngéd vonzalmakat,
ugyanakkor azzal a furcsa érzéssel is,
hogy kincset ástunk el a föld alá.”
[Antoine de Saint-Exupéry]

A mindenkor 11. évfolyam minden tanévben ellátogat a Partiumba. Ez a mai Románia legnyugatibb részén található történelmi, földrajzi terület. Partium nem a történelmi Erdély része, attól különálló terület, amely közigazgatásilag hol Erdélyhez, hol Magyarországhoz, hol a Habsburg Birodalomhoz tartozott. A mai román felfogás szerint ugyanakkor Partium területét is a tágabb értelemben vett Erdély (románul *Transilvania*) részének tekintik.

Ezt a tanulmányi kirándulást október első, hűvös, őszi napjaira szokták szervezni. A szállásért és az ellátásért Fülöp Béla tanár úr a felelős. Az ő közbenjárásával tud minden évben a harmadikos gimnazista évfolyam négy tartalmas napot ott eltölteni. Az ő ötlete volt ez a kirándulás, hogy megismerhessük azokat a városokat és falvakat, amelyekről történelmi, irodalmi és földrajzi tanulmányaink so-

rán már hallottunk, mint a „rég, nagy Magyarország” részéről.

Október elseje és negyediké között tartózkodtunk Partiumban. A kirándulás alkalmával ellátogattunk több templomba, székesegyházba és bazilikába. Amelyek a legnagyobb hatást gyakoroltak rám, az a nagyváradi Szent László-bazilika, a szatmárnémeti Jézus Szíve-bazilika, valamint egy ortodox templom volt. Megtekintettük továbbá Nagyszalontán az Arany János Múzeumot, ahol ismereteinket gazdagíthattuk még Petőfi Sándorral és Sinka Istvánnal, Arany kortársaival kapcsolatban is. A szatmárnémeti főtér nagyon elnyerte a tetszésemet szecessziós épületeivel és kék szökőkútjával.

Október másodikán, pénteken ellátogattunk Koltóra. Ott megtekintettük gróf Teleki Sándor kastélyát, ahol Petőfi Sándor és Szendrey Júlia a mézesheteit töltötte. Csodálattal szemléltük a tájat arról a teraszról, ahol a költő *Szeptember végén* című verse keletkezett.

Ezután Nagybányára mentünk, ahol volt egy kis szabadidőnk a főtéren sétálgatni. Érdekes, hogy megkóstoltuk a pirított gesztenyét, amit itthon, Magyarországon nem lehet kapni. Szombaton ellátogattunk Kaplonyba, a katolikus templomba, ahol megtekintettük a Károlyi

család kriptáját. Ezután utaztunk Erdmindszentre, Adyfalvára. Ott Ady szülőházát és egy kiállítást néztünk meg.

Több nevezetes helyre, múzeumba látogattunk még. Mindenhol „hátborzongató” érzés volt végigsétálni, belegondolva, hogy például ezen a padon is születtek versei Petőfinek, vagy ez alatt a csillár alatt ismerkedett meg Júliával a nagyváradi megyebálon; megható érzés volt Ady kézírását is olvasni. Számomra az egyik legnagyobb élmény Ady Endre hálotti maszkja volt.

A kirándulásnak nem csak a tanulmányi része volt számomra jó. Ez a négy nap közösségépítő is volt, ugyanis az osztályunkban lévő kisebb csoportok határai teljesen megszűntek. Természetesen az évfolyammal is közelebb kerültünk egymáshoz.

Összességében örülök, hogy eljutottam a Partiumba. A társaság és az élmények is meghatározóak voltak számomra, ugyanis a későbbiekben nem biztos, hogy lett volna lehetőségem egy ilyen utazásra. Egy idézettel zárom élménybeszámolómat: „Az olyan helyekre vezető utakat, ahová érdemes eljutni, nem lehet lerövidíteni.” [Helen Keller]

PALACSIK KINGA (11/6)

Gyermekszívek reménysége

Kedves Olvasó! Boldog új évet kívánok! Megkezdődött az új egyházi esztendő, s ezzel együtt a karácsonyi ünnepek kör. Óvodánk az alkalomhoz illő eseménysorozattal kapcsolódik be a gyülekezet életébe. Számos programunk közül néhány:

– adventben minden pénteken az óvoda közös koszorújánál gyertyagyújtás.

Adventi énekek, korálok éneklése a muszikaló óvónők szolgálatával.

– advent 2., 3. és 4. vasárnapján családi istentisztelet.

– a várakozás jegyében nagycsoportosaink bensőséges hangulatú adventi teázásra látogatnak el iskolánkba, ahol találkozhatnak a „rég, nagyokkal”.

– December 24-én, 14.30 órai kezdettel

a gyermekek karácsonyára várjuk a családokat.

Az adventi időszak jellege belopódzik csoportjaink életébe. Az őszi díszek után visszafogott, egyszerű ruhába öltöztetjük terveinket, folyosóinkat. Fokozatosan ékesítjük fel környezetünket a karácsonyi csodákkal. A csoportok külön is készítenek adventi koszorút vagy házikót, ajtó

dísz és betlehemet. A mi csoportunk adventi házikójában 24 zsákocskára 24 üzenetet rejt. Minden napra egy-egy lelki feladat, jócselekedet, kérdés szólal meg a gyermekek nyelvén. Hitelességét növeli, hogy a már olvasni tudó nagycsoportos gyerekeink olvassák fel a többieknek.

Karácsonyra készülődve a Szentlélek mézédese gyümölcsseit izlelgetjük a gyerekekkel: ők még tudnak szeretni, önfeledten örülni, türelemből is akad egy kicsi, végtelen kedvesek, szívük jóságos, egymáshoz hűségesek, nemcsak harciasak, de szelídek is, csak az a csokoládé ne lenne olyan finom.

De valljuk be, nekünk felnőtteknek is szükségünk van a Lélek gyümölcsseire.

Csak mi minden másra is figyelünk, pl. könnyen elcsábulunk egy szép ruha látán a boltban; ellenállhatatlan vágyat érzünk, hogy elfogyasszuk kedvenc édességünket; elsőként akarjuk gyarapítani a legújabb műszaki találmányokkal házi gépparkunkat; mindenféle csodával ékesítjük magunkat. Folyton szól a rádió, csörög a telefon; naponta több órát töltünk házi oltárunk, a tévé előtt; hagyjuk, hogy a világból jövő (nem mindig értékes) információk vakvágányra tereljék életünket; mélyen hódolunk szenvedélyeinknek. Közben pedig mérhetetlenül költünk, fogyasztunk és pazarolunk.

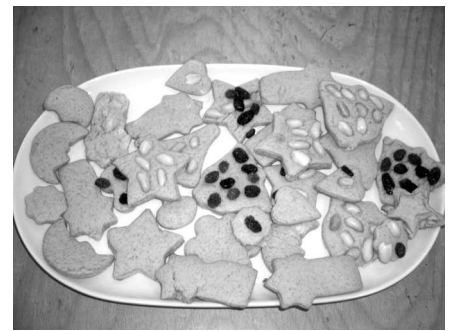
Eszünkbe sem jut, hogy milyen lehet – csak egy kicsit is – fájni, éhesnek lenni, szomjazni, párna és takaró nélkül aludni, gyalog járni és érezni, hogy szorít a cipő, alamizsnát kérni és szembesülni az emberek közönyével, megvetésével.

Komolyra fordítva, merthogy Jézus is komolyan értünk született erre világra! Képes lenné-e sorsközösséget vállalni a rászorultakkal, a nélkülözőkkel, a betegekkel? Oda tudnám-e adni az utolsó falat kenyereimet is? Meg tudnék-e válni kedvenc ruhámtól? Le tudnék-e mondani a telefonról, tévéről, internetről? Be tud-

nám-e dobni az utolsó ezresemet az Erzsébet-napi gyűjtésbe? Gondozom-e a beteg családtagjaimat? Megbocsátottam-e az ellenem vétkezőknek és fogadtam-e azt, aki tőlem kér bocsánatot?

A választ és az enyhülést az az aprócska gyermek hozta el számunkra, aki egykor Betlehemben látta meg a napvilágot. Nem volt körülötte sem palota, sem pompa, sem dicsőség. Csak egy egyszerű járszol és sok-sok szeretet. Az ő mosolyát és szeme ragyogását látjuk gyermekeinkben. Ők azok, akik segítenek, hogy mi is a helyes úton járjunk. Ők a mi Jézusaink.

FORMANN BLANKA
zene- és óvodapedagógus

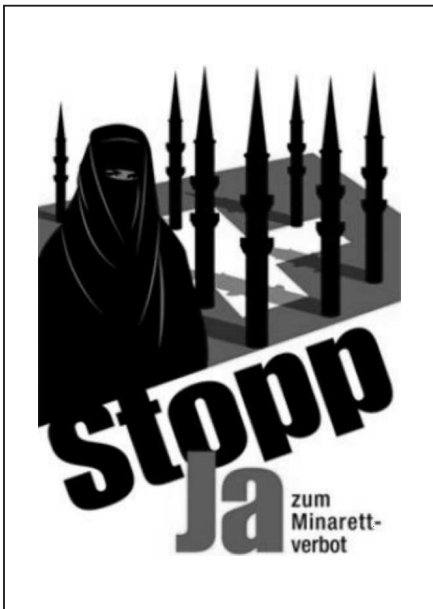

Minaretek Svájcban

A hivatalos eredmények szerint a svájciak több mint 57 százaléka támogatásáról biztosította a vasárnap tartott népszavazáson azt a kezdeményezést, hogy tiltsák meg az új minaretek építését az országban. Az államszövetséget alkotó 26 kanton közül mindössze négyben utasította el a többség a jobboldali konzervatív Svájci Néppárt és a vallási ih-

letésű Szövetségi Demokratikus Unió politikusai által kezdeményezett építési tilalmat. A referendum eredményeként módosítani kell az alkotmány 72. cikkét, amely az állam és az egyházak kapcsolatát szabályozza. Az új minaretek építésére vonatkozó tilalmat olyan intézkedésként vezetik be az alaptörvénybe, amely „alkalmas a különböző vallási közösségek tagjai közötti béke fenntartására.” (Forrás: MTI)

Szerkesztői kérdés: vajon az iszlám országokban hol engedik meg a keresztyén templomok építését? Persze, az is lehet, hogy szégyenszemre nincs is keresztyén misszió az iszlám országokban. Mert hogy – hála Istennek – a keresztyénség már régen nem agresszív, nem harcias, nem akarja a hitét továbbadni, sokszor még a családon belül sem, nemhogy a látóhatárainkon kívül. Vagy a harciasság (agresszivitás) helyett a meggyőződés ereje hiányzik a keresztyénekből? Mert ízlésünk szerint semmiféle harciasság, agresszió nem elegáns, nem méltó Jézus lényéhez, de illik-e Óhózzá a meggyőződés nélküli lét? Az iszlám misszió viszont sikeres, eredményes, és egyesek szerint csak évtizedek kérdése, hogy Európa mohamedán legyen.

Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony

*Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szívved remeg-e?*

*Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.*

*Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranymese, áhitat
minden szívet átítat.*

*Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekiük csudaszép.*

*Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!*

Comenius látogatás iskolánkban

Intézményünk 2008-ban bekapcsolódott az Európai Unió által támogatott Comenius programba.

A Comenius akció az oktatás első, érettségig terjedő szakaszára összpontosít. Az óvodáktól a középiskolákig minden közoktatási intézménynek nyújt pályázati lehetőségeket. Egyrészt az iskolai élet szereplőit (diákok, tanárok, iskolavezetés), másrészt az iskolán kívüli közösségeket (pl. szülői szervezetek, civil szervezetek, önkormányzatok, üzleti szektor, társadalmi partnerek) is érinti.

A Comenius akció célja, hogy hozzájáruljon a közoktatás minőségének fejlődéséhez, erősítse annak európai dimenzióját, illetve segítse a nyelvtanulást. Az iskolai együttműködések lehetővé teszik, hogy európai közoktatási intézmények nemzetközi együttműködés keretében együtt dolgozzanak valamilyen közös témán.

Iskolánk témája az „Utazás a világörökségek körül”, melyben nyolc ország dolgozik együtt. Rajtunk kívül lengyel, lett, litván, cseh, szlovák, bolgár és görög iskolák tanulói mutatják be német nyelvű országuk világörökségeit.

A két évig tartó közös munka során látogatást teszünk a résztvevő országok-

ban. Az első projekttalálkozó nálunk volt október közepén. Mozgalmas hétnek néztünk elébe: hét országból 12 tanár és 16 diák jött hozzánk. Október 12-én érkeztek a vendégek Budapestre.

A témánkból adódóan meg akartunk mutatni nekik pár magyarországi világörökséget, ezért másnapra városnézést szerveztünk: sétáltunk a Budai Várban, megtekintettük a Halászbástyát, végimentünk az Andrássy úton.

Majd másnap Hollókőre kirándultunk. Bejártuk a „Palócföld” szívében lévő kis falut, ahol a táj és építészet különös harmóniája elbűvölte a vendégeket. A hollókői várban csatázhattak is a vállalkozó kedvű diákok. Az időjárás sajnos nem fogadott kegyeibe minket, de a látvány és az élmények kárpótolnak bennünket.

A következő napon már iskolánk dísztermében került sor a projektbemutatókra. Mindenki megmutatott országából egy világörökséget. Színvonalas, látvá-

nyos német nyelvű prezentációkkal álltak elő a diákok. Délután fogadta a delegációt Németh Béla polgármester úr, majd városnézés következett. Nagy tetszést aratott a vendégek körében a gyopárosi fürdőzés is. Péntek délelőtt az iskolában megrendezett idegennyelvi napba kapcsolódott be a nemzetközi csapat. Utána projektmegbeszélést tartottunk, ahol megbeszéltük az előttünk álló feladatokat, a következő utazás részleteit. Ebéd után kardoskúti kirándulás várta a résztvevőket. A múzeumban ismerkedtek a környezet növény- és állatvilágával, majd a Körös-Maros Nemzeti Park helyi vezetője kalauzolt minket a szürke marhák között. Este búcsúvacSORA várta a vendégeket az iskola ebédlőjében. VacSORA után kis ajándékkal búcsúztunk tőlük, akik másnap Budapestről indultak haza.

A hat nap alatt a nyolc nemzet diákjai megismerkedhettek, a közös élmények közelebb hozták egymáshoz őket, barátságok szövődtek köztük, és ígéretet tettek, hogy a projekt befejezése után is tartják majd a kapcsolatot, és meglátogatják egymást.

CSICSÉLY SZILVIA

Keresztyén óvodapedagógiai szakmai találkozó óvodánkban

„Ó mily szép, mily gyönyörűséges a testvérekkel egységben lenni!”
(Tégy egygé, Urunk! – Új Ének)

Székács József Evangélikus Óvodánkban október 19-én keresztyén óvodapedagógiai szakmai délutánt tartottunk. Rendezvényünkön vendégeink voltak városunk református óvodájának képviselői és a környékbeli evangélikus óvodákból (Szarvasról, Hódmezővásárhelyről és Tótkomlósról) érkezett óvodapedagógusok is.

Kiváló szakmai előadónk az Egyesült Államokból, a Magyarországon is egyre ismertebb és közkedveltebb ACSI-tól érkeztek (Association of Christian Schools International, azaz Keresztyén Iskolák Nemzetközi Szövetsége).

Egyik kedves előadónk, D'Arcy Ma-her volt, az ACSI óvodapedagógiai rész-

legének igazgatója és a *Christian Early Education* szakmai folyóirat főszerkesztője, a másik előadó, Pat Baer személyében egy kaliforniai keresztyén óvoda vezetőjét tisztelhattuk. Az előadásokat folyamatos szinkrontolmácsolással hallgattuk.

Valóban tartalmas és élvezetes előadásokban volt részünk, melyek során léleképítő értékekkel gazdagodhattunk. Gondolatokat hallhattunk a keresztyén peda-

gógia értékeiről és a benne rejlő lehetőségekről, a keresztyén pedagógusetikáról, valamint a keresztyén óvodapedagógusok és a gyermekek kapcsolatáról, illetve a pedagógusok és a szülők közötti kapcsolatáról.

Az előadások által segítséget kaptunk mindennapi nevelőmunkánkhoz, melyet a keresztyén pedagógia alapjaira építkezve, hitbeli meggyőződéssel végeznek óvodapedagógusaink. A szakmai találkozó értékközvetítő előadásai mindnyájunk épülését szolgálták.

Ezt az együttlétet csodálatos közösségi élményként éltük meg. Hálásak voltunk a közösség ajándékáért, azért, hogy a délutánt a közös szolgálatban közös célokért munkálkodó keresztyén pedagógusok körében tölthettük.

VAJER TÍMEA
óvodavezető

Az EPOT-ról

Az Evangélikus Presbiterok Első Országos Találkozójának egyik központi kérdése a presbiterképzés ügye volt. A képzés szervezői az alábbi levelet küldték el e tárgyban egyházunk gyülekezeti lelkészeinek, felügyelőknek, gyülekezeti presbitereknek, képviselő-testületi tagoknak:

Kedves Testvérek!

Sok áldás kísérte az Evangélikus Presbiterok első Országos Találkozóját (EPOT). A találkozó egyik kiemelt témája volt a presbiterképzés elindítása egyházunkban. Az előterjesztés és a pódiumbeszélgetés alatt a kérdések záporát kaptuk, majd a vita később is továbbgyűrűzött. Ennek természetesen nagyon örültünk. Egyházunk megbízott munkacsoportja nem egy kész, megváltoztathatatlan programot kívánt a találkozón bemutatni, hanem olyan tervezetet, amelyet éppen a jelenlevő és a későbbi hozzászólók együtt alakítanak az előkészítő munkacsoport tagjaival. Hálásak vagyunk ezért minden hozzászólásért! Mindnyájunkban megerősödött az a meggyőződés, hogy a presbiterképzést 2010 őszétől valóban el kell indítani.

Az elmúlt héten Gáncs Péter püspök úr kezdeményezésére a hivatalában találkoztak a képzésért felelős munkacsoport tagjai, s közösen kiértékeltek a találkozón előterjesztett tervezet visszhangjának tanulságait.

A jelenlevők megállapították, hogy a presbiterképzésre egyházunk képzési palettáján kiemelten szükség van: sem a pedagógus-továbbképzés, sem a gyülekezeti munkatársképzés, sem az EKE Bibliaiskolája nem pótolja azt az igényt, amit a presbiterképzés láthat el. Mindegyik képzésre szükség van egyházunkban, természetesen átfedések is adódhatnak, de a presbiterképzésnek határozott célja és célközönsége van. Egyházunkban kiemelkedő és megtisztelő szolgálat a presbiterké, ezért is vállalkozik egyházunk egy új képzési típus elindítására.

Közös megegyezésre az alábbi döntés született:

1.) A presbiterképzést elindítjuk 2010 őszétől jelenlegi, volt és leendő presbitereknek, valamint minden érdeklődő számára. A jelentkezésnek nem feltétele a középfokú iskolai végzettség.

2.) A Magyarországi Evangélikus Egyház presbiterképzésének egy helyszíne lesz, a révfülöpi Ordass Lajos Oktatási Központ.

3.) A presbiterképzésnek lesz egy őszi

és egy tavaszi időpontja, mindkét esetben egy hosszú hétvége: péntek este 18 órától vasárnap 13 óráig.

4.) 2010 őszén a képzés előreláthatólag október 15–17. lesz, majd 2011 tavaszán előreláthatólag április 8–10. között zajlik.

5.) A képzés programja részint a tervezet szerint alakul, részint kiegészül a szükséges diakóniai, gazdasági stb. ismeretekre vonatkozó előadásokkal.

A képzés tervezői ezúttal kéri tisztelettel a gyülekezeti lelkészek és felügyelők segítségét az alábbiakban:

1.) Ismertessék levelünket a gyülekezet presbitériumának tagjaival!

2.) Lehetőleg támogassák és bátorítsák a presbitérium tagjait, a potenciális presbitereket és az érdeklődőket, hogy jelentkezzenek a képzésre, noha a részvétel természetesen önkéntes.

3.) Az Országos Egyház – reménysegeink szerint – támogatni fogja a szállás és az ellátás költségeit, de a résztvevők számára szükség esetén a gyülekezet vagy az egyházmegye nyújtson támogatást az útiköltséghez!

4.) Tisztelettel kérjük a gyülekezet elnökségét, hogy gyülekezetükben mérjék fel az igényeket, s az érdeklődők nevét és címét (e-mail, ha van) küldjék el 2009. december 15-ig az egyházkerület püspöki titkárához: Menyes Gyulához, Horváth-Hegy Áronhoz, illetve Smidéliusz Andrásához.

5.) A képzés szervezői számára óriási segítséget jelent, ha előzetesen is látjuk az igényeket.

A gyülekezet életére, a presbitérium szolgálatára Isten áldását kérjük!

*Budapest, 2009.
a reformáció hetében*

A szervezők

Szerkesztői kiegészítés:

Igaz, hogy 2009. december 15-ig kellett az érdeklődők nevét leadni, de ezzel a dátummal nem záródik le a jelentkezések lehetősége. Erre a képzésre nemcsak presbiterek vagy képviselő-testületi tagok jelentkezhetnek, hanem bárki, mert a presbiteri és a képviselő-testületi szolgálat 6 (hat) esztendő, tehát 2012-ben újra választások lesznek a gyülekezetben, és éppen ezért kedvező lenne, ha többen, akik szívében kész a gyülekezeti szolgálat gondolata, vagy legalábbis körvonalazódik valami, jelentkeznenek erre a képzésre (a Lelkészi Hivatalban).

Karácsonyi himnusz

*Égi kertek permeteltek
Mámorító harmatot.
Mind a mennyek daltól
zengnek,
Ujjongnak az angyalok.*

*Köszöntések, szántók, rétek,
Kik most kiszödeltek,
Fürge csorgó s ti mosolygó
Nagy hegyek, a Kiseddet.*

*Sírva nézi, úgy becézi
Egyszülöttét Mária,
Néz ragyogva, mosolyogva
Szűz Anyjára szent Fia.*

*Jön a pásztor barikástól:
Jézus szentebb aklot ad.
A Fiúnak sípot fúnak
S énekelnek eklogát.*

*Még a néma ócska széna,
Még a jászol is nevet,
Úgy karolja, úgy apolja
A megváltó Kiseddet.*

*Ottan állván, édes álmán
Jó barmok virrasztanak,
Ráhajolnak, udvarolnak
És fel-felsőhajtanak.*

*A kis házra havat rázva
Rárohanak a szelek.
Jaj puhácska kis babácska
Testecskéje didereg!*

*Édesanyja rácsavarja
Durva pólyarongyait,
Avval ójja Alkotója
Ázó-fázó tagjait.*

*Lelkem vágya: Krisztus ágya
Szívem immár hadd legyen,
Testem szalma, jászol alma
S istállója kebelem.*

*(Ismeretlen szerző műve,
fordította: Sík Sándor.)*

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Nagy Norbert és Tihanyi Boglárka fia:

ÁRMIN 2009. október 4.

Dr. Horváth Péter és Kelemen Krisztina fia:

BOTOND 2009. október 4.

Hack László és Gyöngyösi Andrea leányai:

ROXANA és MIRA 2009. október 11.

Mizsur István és Csizmadia Katalin leánya:

ZSANETT RÉKA 2009. október 10.

Plesovszki Ákos és Matejcsok Éva fia:

ÁKOS 2009. november 14.

Koncsek Gábor és Molnár Anikó leánya:

EDINA ANIKÓ 2009. november 22.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN
ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉS

Molnár Zoltán és Menyhárt Kitti 2009. október 17.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2009. szeptember 26.–2009. december 5.)

Üveges Béla (71) · Dani József (70) · Joó Jánosné Blahó
Zsuzsanna (70) · Csizmadia Sándorné Kersmayer Gizella
(83) · Csizmadia Zoltán (83) · Bíró Béláné Mária Edit (87) ·
Verasztó Antal (86) · Gelegonya István (68) · Bánki
Horváth Antal (70) · Kun Gizella Klára (61) · Rajos Sándor
(52) · id. Ilovsky Béla (96) · id. Ilovsky Béláné Csepregi
Irénné (92) · Szendi Horváth Zoltán (63) · Birkás József (90) ·
Alexy Pál (65) · Vass Istvánné Szél Julianna (81)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2009. szeptember 26.–2009. december 5.

Kárpáti Zoltánné	2000 Ft
Verasztó Józsefné	1000 Ft
Kunos Lajosné	2000 Ft
Székács Evangélikus Közoktatási Intézmény	4000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft
id. Kiss Ferenc	2000 Ft
Ballai Mihályné	1000 Ft
Baki Béláné	2000 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft
Kovács Pálné	500 Ft
Lászli Józsefné	1000 Ft
Tóth Béla és családja	1000 Ft
Tarsoly Lászlóné	2000 Ft
Csiszár Mihályné	1000 Ft
Nagy Rudolfné	1000 Ft
Szemenyei Márta	2000 Ft
vitész lovag Simon Árpád	20000 Ft
Horváth Antalné	500 Ft
Rajki József és családja	1000 Ft
Török Lajos (Budapest)	1500 Ft
Czikora Emília	5000 Ft
Kovács Imréné	1000 Ft
Deák Ferencné	1000 Ft
Nagy Ferencné (Kecskemét)	1000 Ft
Csotó Nagy Istvánné (Kardoskút)	2000 Ft
Czikora Lajos (Kardoskút)	1000 Ft
Lázár Pál és családja	2000 Ft
Éliás Dávid és neje	2000 Ft
Bakos Józsefné	1000 Ft
vitész Vági András	5000 Ft
Gál Erzsébet	500 Ft
Varga László és neje	1000 Ft
Dr. Lehoczky György és neje (Kaszaper)	2000 Ft
Fejes Sándorné	1000 Ft
Szász István és neje	2000 Ft
Kovács Ferenc és neje	2000 Ft
Adorján Lajos és neje	1000 Ft
Tóth Bálintné	1000 Ft
Tóth János és neje	1000 Ft
Szita Mihály (Kiskunfélegyháza)	4000 Ft
Kiss Sándorné	2000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 4 testvértől	4200 Ft

Minden Kedves Olvasónak
és családtagjaiknak
áldott karácsonyt és egészségben,
örömben gazdag új esztendőt kíván
az Orosházi Evangélikus Egyházközség

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházm. felügyelő ·
Tördelőszerkesztő: Szatmári László · **Nyomtatás:** PERGAMEN Kft., Orosháza